

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**DROGOVÁ KRIMINALITA V PŘÍHRANIČNÍ
OBLASTI S POLSKOU REPUBLIKOU**

Autor práce: Patrik Dědoch, DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. Libor Sukaný

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2018

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Liboru Sukanému, za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

V neposlední řadě musím poděkovat své rodině, manželce a dětem za podporu, kterou mi během studia a vypracování bakalářské práce poskytli.

ABSTRAKT

DĚDOCH, P. *Drogová kriminalita v příhraniční oblasti s Polskou republikou: bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú., 2018. 78 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Libor Sukaný.

Klíčová slova: droga, závislost, prekurzor, kriminalita, pachatel, trestný čin

Bakalářská práce se věnuje problematice drogové kriminality v příhraničních oblastech s Polskou republikou, tedy zvláštnostem souvisejícím s touto trestnou činností v daných lokalitách.

V první části práce jsou objasněny základní pojmy. Jsou zde také představeny nejčastěji vyskytující se drogy v ČR, jejich výroba a vliv na uživatele. Dále je popsána legislativa postihující trestnost drogové kriminality v ČR a v Polsku. Následuje příklad využití nedokonalosti legislativy v případě tzv. Amsterdam shopu. V druhé části jsou popsány zvláštnosti příhraničního regionu, názory na páchanou trestnou činnost a konkrétní případ drogové trestné činnosti z příhraničí.

ABSTRACT

DĚDOCH, P. *Drug Criminality in the Border Area with the Republic of Poland : Bachelor thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2018. 78 p. Supervisor: Mgr. Libor Sukaný.

Key words: drugs, addiction, precursor, criminality, perpetrator, crime

This Bachelor thesis is dedicated to matters of drug criminality at borders with Republic of Poland, mainly to particularities related to these crimes in particular areas.

In first part of my thesis basic terms are clarified. There are also introduced mostly. presented drugs in Czech Republic, their production and effect upon user. Furthermore there is described section of legislation that refers to punishments of drug crimes in Czech Republic and Republic of Poland. Then there are described imperfections of legislation in so called "Amsterdam shop" case. In second part there are described curiosities from borderland events, opinions of these committed crimes and specific case of drug crime from borderlands.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce.....	9
2 Vymezení pojmů	10
3 Rozdělení a charakteristika drog	15
3.1 Přírodní drogy.....	15
3.1.1 Houby.....	15
3.1.1.1 Lysohlávka kubánská,	15
3.1.1.2 Muchomůrka červená	16
3.1.2 Rostlinné produkty.....	16
3.1.2.1 Kaktusy Peyotlu, San Pedro	16
3.1.2.2 Konopí seté.....	17
3.1.2.3 Sušená míza z makovic	23
3.1.2.4 Produkt Space droga.....	24
3.1.2.5 Produkty živočišného původu	24
3.1.3 Shrnutí.....	24
3.2 Drogy syntetické.....	25
3.2.1 Léčiva a farmaceutika	25
3.2.2 Těkavé látky.....	26
3.2.3 Syntetické stimulanty.....	26
3.2.3.1 Kokain	26
3.2.3.2 Extáze	27
3.2.3.3 Tekutá EXTÁZE-GHD	27
3.2.3.4 Amfetamin–metamfetam.....	28
3.2.3.5 Braun	31
3.2.3.6 Legal Highs	31
3.2.3.7 Design drugs.....	32
3.2.4 Shrnutí.....	32
4 Trestní předpisy a legislativa.....	33
4.1 Úmluvy OSN	33
4.2 Legislativa Evropské unie	34
4.3 Legislativa v České republice.....	36

4.3.1	Zákony České republiky	36
4.3.2	Podzákoné normy České republiky	41
4.4	Legislativa v Polsku	42
4.5	Shrnutí	43
5	Kazuistika – Amsterdam shop.....	45
6	Drogová kriminalita v příhraničí s Polskou republikou	50
6.1	Charakteristika regionu	50
6.2	Počátky nárůstu drogové kriminality.....	51
7	Průzkum problematiky	53
7.1	Řízený rozhovor s kriminalistou	53
7.2	Řízený rozhovor s osobou z drogového prostředí	57
7.3	Hodnocení získaných informací	60
7.4	Případ z pohraničí.....	61
	Závěr	64
	Seznam použitých zdrojů	65
	Seznam zkratk	67
	Seznam obrázků	68
	Přílohy	69

Úvod

Drogová kriminalita je jednou z nejdůležitějších trestných činností páchaných na celém světě. Tématem a současně názvem této bakalářské práce je „Drogová kriminalita v příhraniční oblasti s Polskou republikou“. Toto téma mnou bylo zvoleno, neboť se jako policista s praxí v této oblasti domnívám, že společnost by měla být co nejvíce o drogách informována. Práce je zaměřena na kriminalitu páchanou v České republice v příhraničí s Polskou republikou. Jak bude dále popsáno, příhraničí má své zvláštní postavení, týkající se této problematiky.

Bakalářská práce se zabývá zjištěním aktuálního stavu legislativy drogové kriminality, samotným zneužíváním návykových látek, jejich výrobou a distribucí v příhraničních oblastech. Dále se zabývá zjištěnými změnami, ke kterým došlo po otevření hranic a vstupu do Schengenského prostoru, ve spojitosti s dovozem nelegálních drog a prekurzorů do České republiky.

V první části budou objasněny základní pojmy, vztahující se k drogové problematice. V práci jsou uvedeny nejběžnější omamné a psychotropní látky se stručným popisem jejich výroby, způsobem zneužívání a vlivem na uživatele. Další část je věnována analýze legislativy postihující trestnost drogové kriminality v České republice a Polsku, s uvedením konkrétního případu zneužití nedokonalosti legislativního systému. Následující část je věnována řízeným rozhovorům. Rozhovory jsou provedeny s osobami postavenými na opačných pólech této kriminality. První z rozhovorů je věnován pracovníku kriminální policie z příhraniční oblasti, jehož zaměření se specializuje na drogovou kriminalitu. Druhý rozhovor je proveden s osobou páchající drogovou trestnou činností v daném regionu. Vyhodnocením řízených rozhovorů budou nastíněny aspekty využívající příhraničí k páchání drogové kriminality. Pro dokreslení této problematiky je zařazen jeden ze specifických příkladů drogové trestné činnosti ve vybraném příhraničním regionu.

Shrnutím údajů z provedených rozhovorů a policejních statistik bude vyhodnocena trestná činnost a legislativa, související s dovozem prekurzorů do České republiky. Pro snadnější vysvětlení jsou v bakalářské práci použity i tabulky a grafy stavu drogové kriminality v příhraničí. Z těchto informací budou zjišťovány nejvíce zneužívané drogy, nejčastěji zajištěné prekurzory k výrobě drog, vzestupná či klesající tendence nápadu této trestné činnosti. Závěr práce patří zhodnocení zjištěných skutečností s navržením možných preventivních opatření a úprav legislativy.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je objasnění základních pojmů souvisejících s drogovou kriminalitou se zaměřením na výrobu, zneužívání a distribuci nejběžnějších přírodních a syntetických drog zneužívaných nejen v příhraničních oblastech, s nastíněním jejich současného vývoje. Následnou analýzou nynějšího stavu drogové kriminality v příhraniční oblasti s Polskou republikou a komparací současných legislativních úprav v České a Polské republice, poukázat na jejich rozdíly, případně nedokonalosti. Využití těchto legislativních mezer je představeno na konkrétním příkladu.

Pro dosažení vytýčeného cíle bylo využito nejen studia odborné literatury, ale také českých a polských právních předpisů, týkajících se drogové problematiky. Informace byly čerpány také z policejních statistik.

Pro dokreslení celkového pohledu na danou problematiku bylo využito řízeného rozhovoru s policistou, který se prioritně zabývá drogovou kriminalitou v příhraniční oblasti s Polskou republikou, a osobou drogově závislou, se zkušenostmi s výrobou drog a jejich užíváním.

Mnoho informací jsem také čerpal ze své dlouholeté praxe u policie, neboť jsem byl několik let zařazen v týmu „toxi“, který se zabývá právě drogovou problematikou.

V závěru práce jsou navržena preventivní opatření a možná legislativní východiska směřující k pozitivnímu ovlivnění drogové kriminality a ke zlepšení mezinárodní spolupráce v potírání tohoto druhu zločinu v daných oblastech.

2 Vymezení pojmů

Kriminalita

Kriminalita neboli zločinnost má mnoho různých definic. Můžeme jí chápat jako sociálně patologický jev, jako souhrn jednání, které zákon označuje za trestné. Kriminalitu lze dělit do několika kategorií. Například na kriminalitu:

Zjevnou – registrovanou – která vyšla najevo a je uvedená ve statistikách orgánů činných v trestním řízení.

Latentní – skrytou – o které se orgány činné v trestním řízení nedozvěděly, nebo ji z nějakého důvodu neuvádějí ve statistikách

Skutečnou – celkovou – tvoří shrnutí zjevné a latentní kriminality.¹

Dále dotčeného, chráněného zájmu (objektu), drogová kriminalita spadá do kriminality obecné. Má zde však své zvláštní postavení. Tento druh kriminality se týká trestné činnosti páchané v souvislosti s drogami, jejich výrobou, prodejem, nelegálním nakládáním a další související činností.²

Legislativa

je cílený společenský proces tvorby právních norem, který se projevuje především tvorbou právních předpisů. Z hlediska sociálního lze do něj zahrnout analýzu společenských vztahů a zájmů, zhodnocení dopadů jejich dosavadní právní regulace, a tedy vyvození závěru, zda je nutná nová právní úprava. Dané hledisko předchází samotnou tvorbu právní normy.

Po zjištění nutnosti vytvoření nové právní úpravy a promyšlení konkrétního legislativního záměru přichází jeho realizace:

1. rozhodnutí příslušného orgánu, například ministerstva o zahájení přípravy právního předpisu
2. vypracování zásad právního předpisu, případně rovnou jeho osnovy

¹SVATOŠ, R. Kriminologie. Plzeň :Aleš Čeněk, 2012. s. 31.

²NOVOTNÝ, O. A KOL. Kriminalita mládeže: Studie o mladistvých delikventech. Praha : SEVT, 1968. s. 7.

3. připomínkové řízení, především meziresortní, ve kterém se vypořádávají různé námitky a podněty
4. předložení vypracovaného (paragrafovaného) znění návrhu právního předpisu orgánu, který je ústavně zmocněn jej přijmout (v případě zákonů ji předkládá zákonodárnou iniciativou nadaný subjekt zákonodárci, u ministerské vyhlášky ji přijímá sám orgán, který její návrh vypracoval)
5. projednání návrhu v tomto orgánu
6. přijetí návrhu
7. vyhlášení (tzv. promulgace) přijatého právního předpisu

V Evropské unii je ve většině případů jediným nositelem zákonodárné iniciativy Evropská komise. V některých státech existuje také lidová iniciativa, tedy právo jistého počtu občanů (signatářů petice) předkládat návrhy zákonů.

Droga

Lidská společnost již od nepaměti objevovala látky, které zmírňují bolest a léčí různé choroby. Ale také látky působící na psychiku člověka, ovlivňující prožívání okolní reality a vyvolávající pocity blaha. Tyto látky jsou označovány společným pojmem DROGY. Pojem původně označoval surovinu rostlinného nebo živočišného původu používanou k přípravě léků. Podle stanoviska Světové zdravotnické organizace z roku 1969 za drogu považujeme každou látku, která je-li vpravena do organismu, může pozměnit jednu nebo více jeho funkcí. Drogou je každá látka přírodního nebo syntetického původu, pokud má psychotropní účinek a současně může vyvolat závislost. Psychotropním účinkem se rozumí to, že může nějakým způsobem ovlivnit naše prožívání okolní reality, nebo působí na psychiku. Mnohé z těchto látek jsou však nebezpečné, protože mohou způsobit návyk a později fyzickou i psychickou závislost³. Tyto faktory jsou škodlivé nejen pro uživatele, ale i pro celou společnost. Výroba a distribuce drog se staly výtěžnou činností mnoha organizovaných skupin i jednotlivců a boj s touto trestnou činností je vzhledem k její latentnosti složitý a mnohdy neúčinný.

³PRESL, J. Drogová závislost. Praha : Atlas, 1994. 9 s. 80-858-0018-7

Omamná a psychotropní látka

Omamné a psychotropní látky jsou látky, u nichž vzniká nebezpečí chorobného návyku nebo psychických změn nebezpečných pro společnost nebo pro toho, kdo je opakovaně bez odborného dohledu užívá, a jsou uvedeny v seznamu látek.⁴

Prekurzor

Prekurzorem se rozumí výchozí látka, nebo její částice, z nichž vzniká chemickou přeměnou výsledný produkt.⁵ Nejčastěji je takto specificky označována látka použitá nebo určená k výrobě omamné nebo psychotropní látky. Může být součástí některých farmaceutických produktů, z nichž lze chemickou cestou oddělit a následně zneužít pro výrobu drog.

Zneužívání

Je označení pro škodlivé opakované užívání návykových látek, odborně označované také jako abúzus. Vede k významnému poškození tělesného nebo psychického zdraví. Příznaky trvají nejméně jeden měsíc a v následujících dvanácti měsících dochází k opakovanému užití drogy. Mezi znatelné projevy zneužívání mohou patřit neplnění zásadních povinností v práci, škole nebo doma. Užívání drogy pokračuje i přes trvalé nebo opakující se sociální problémy způsobené účinky konkrétní drogy.⁶

Experimentování

Experimentátor je člověk, který si chce svým jednáním ověřit nebo vyvrátit nějakou hypotézu nebo poznatek. Pro účely této práce je to osoba, která si chce prakticky na svém těle vyzkoušet účinky omamné nebo psychotropní látky. Pro samotné experimentování je charakteristická touha získat nové zkušenosti, prožít nové zážitky, únik z reality atd. V případě nevydařeného experimentu, u kterého převládnu špatné zkušenosti, může intoxikovaná osoba od dalších experimentů upustit. V opačném případě, že zkušenost získaná experimentem s drogou je jejím konzumentem hodnocena kladně, začne ji vyhledávat. Toto stadium je specifické tím, že na příslušných látkách obsažených v droze ještě není vytvořen návyk. Taková

⁴SVATOŠ, R. Kriminologie. Plzeň : Aleš Čeněk, 2012. s. 202.

⁵NOVOTNÝ, O. A. KOL. Kriminologie. 3. vyd. Praha : Aspi, 2008. s. 20

⁶KALINA, Kamil a kolektiv. Drogy a drogové závislosti 1. 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. ISBN 80-86734-05-6., s. 11.

konzumenti jsou v současné době nazýváni jako „rekreační uživatelé“ a typickými drogami pak mohou být extáze, LSD a marihuana.

Výstižné je tvrzení Vágnerové (1999, s. 300), která uvádí: „*Lidé bez problému experimentují s drogou proto, že nemají problémy a hledají vzrušení, lidé s vážnými problémy od nich chtějí zase uniknout, což dokazuje, že neexistuje jeden obecný model prevence.*“

Nejvíce ohroženou skupinu ve vztahu k experimentování s drogou tvoří dle policejních statistik mládež ve věku od 12 do 19 let.⁷

Akutní intoxikace

Akutní intoxikace návykovou látkou je přechodný stav následující po užití psychoaktivní látky. Odvíjí se od typu a dávce drogy. Intoxikace je dále ovlivněna individuální tolerancí. Důležitou roli zde hrají i další faktory jako prostředí, duševní a fyzický stav intoxikovaného. Akutní intoxikace vede k poruchám na úrovni vědomí, poznávání, vnímání, emotivity a chování, nebo jiných psychofyzilogických funkcí a reakcí.⁸

Závislost

Jde o abnormální až patologický stav jedince, který se projevuje potřebou drogy cíleně vyhledávat. Tento jev není možno vysvětlit pouze jedinou příčinou. Vždy se jedná o multifaktoriální příčiny, které se navzájem ovlivňují a doplňují. Jedná se o následující faktory:

- farmakologické (droga)
- somatické a psychické (osobnost)
- enviromentální (prostředí)
- precipitující (podnět)⁹

⁷7. Výroční zpráva NMSDZZ za rok 2017, dostupná on-line na drogy-info.cz

⁸H AJNÝ, Martin. O rodičích, dětech a drogách. Praha: Grada, 2001. ISBN 80-247-0135-9. s. 20

⁹KALINA, Kamil a kolektiv. Drogy a drogové závislosti 1. 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. ISBN 80-86734-05-6.

Stavy ovlivňující jednání mohou mít psychický nebo fyzický stimul. Podle toho rozdělujeme závislosti na psychické nebo fyzické. Vždy je zde ale společný faktor toho, že se uživatel nedokáže bez drogy obejít. Přestává být svobodný a nedokáže vzdorovat účinkům drogy. Pro její získání je závislý uživatel schopen udělat cokoli bez ohledu na finanční prostředky nebo důsledky jejího získání.¹⁰

Příhraniční oblast

Pro účely této práce jde o území České republiky, lemuující státní hranici s Polskou republikou v šířce 35 kilometrů od státní hranice do vnitrozemí.

¹⁰JURÁKOVÁ, I. Trestněprávní postih toxikomanů. Brno : SPFMUB, 1999. s. 9-11.

3 Rozdělení a charakteristika drog

Drogy lze rozdělit podle mnoha hledisek a kritérií. Dělit drogy lze například na legální a nelegální, podle původu a způsobu výroby, podle druhu závislosti, podle účinků na lidský organismus, podle způsobu aplikování. Drog je na světě celá řada. V této práci není možné je všechny popsat. Proto jsou zde uvedeny jen ty příklady drog, které jsou v České republice nejběžnější. Rozdělení bylo zvoleno dle původu na drogy přírodní a syntetické.

3.1 Přírodní drogy

Přírodní drogy neboli omamné a psychotropní látky získané z přírodních produktů. Těchto je celá škála.

Nejčastěji se jedná o produkty z hub a rostlin. Celkem je známo více než 30 hub a 150 druhů rostlin, které mohou být využity jako omamné, psychotropní nebo halucinogenní látky. Upotřebitelné části těchto produktů jsou nejčastěji u hub klobouk a třeň, u rostlin květenství, listy, kořeny, dužina plodů apod. Tyto části se mohou užívat v syrovém stavu, mohou se dále zpracovávat, a to jak sušením, tak např. vařením nebo vyluhováním.

Mezi nejznámější drogy přírodního původu patří např. houby a rostlinné produkty.

3.1.1 Houby

3.1.1.1 Lysohlávka kubánská,

Jedná se o houby obsahující účinnou látku Psilocybin, která je ponejvíce obsažena v hlavičkách (kloboučcích) těchto hub. Tyto části se konzumují buď v syrovém, nebo usušeném stavu. Někteří uživatelé z těchto hub vaří tak zvaný houbičkový čaj, který následně pijí. Další možností je houby usušit čímž však ztrácejí na intenzitě. Stanovení účinné dávky u sbíraných lysohlávek je problematické, protože obsah psilocybinu a jeho analogů v nich se pohybuje od 0,01 až po 2,5% hmotnosti sušiny. To znamená, že lze předpokládat účinnou dávku v cca 0,5 až 1 gram suchých plodnic, to je asi 5 až 10 gramů čerstvých hub. To představuje 6-12 plodniček lysohlávek požitých syrových nebo tepelně upravených. Tato dávka se může ukázat

jako nedostatečná, nenavozující příznaky psychózy, nebo naopak velice silná, vedoucí k těžkému průběhu intoxikace. Dle množství zkonsumovaných hub a fyzické dispozice konzumenta se mohou dostavit stavy euforie, u někoho pocit štěstí, u jiného pocit strachu a úzkosti. Při těžších intoxikacích může dojít i k schizofrenickému rozštěpu osobnosti, nebo k depersonalizaci. Zrakové halucinace, řidčeji i sluchové, jsou intenzivní a jsou vnímány jako reálné, skutečně prožívané. Mohou být příjemné, někdy až nádherné, ale také nepříjemné, často typu hororu. Příznaky se projeví během 15-30 minut, psychóza s halucinacemi pak již po půlhodině, nejpozději asi za hodinu. Psychóza trvá, podle dávky, 4-8, vzácněji až 12 hodin. Dlouhodobé užívání vede k poškození jater. Podobné účinky jako lysohlávky mají také houby rodu *Panaeolus foenicis* česky Kropenatec otavní.

3.1.1.2 Muchomůrka červená

Velmi známá nejedlá houba, vyskytující se hojně v evropských lesích, je sezónně snadno dostupná. Moc lidí však neví, že jí lze zneužít jako halucinogen. Intoxikace muchomůrkou se vyznačuje nejprve nevýraznými příznaky zvýšené produkce slin a nevolnosti. Dostavuje se slzení očí, později pocit nutnosti pohybu. Stupňuje se psychické vzrušení provázené halucinacemi. Poslední stadium je charakterizováno různě hlubokým kómatem a poklesem krevního tlaku. Po probuzení z kómatu má postižený pocit reinkarnace. Po odeznění intoxikace často přetrvávají poruchy koordinace pohybu, poruchy řeči a může dojít i trvalému poškození zdraví.

Rizika spojená s experimentováním s halucinogenními houbami jsou velká a nevyplácí se je podceňovat. Především je to prokázané riziko sebevražd, hrozící již při středně těžkých intoxikacích. A to je důsledek depresí nebo strachových reakcí při hororových přeludech.

3.1.2 Rostlinné produkty

3.1.2.1 Kaktusy Peyotlu, San Pedro

Tyto kaktusy rodu *Peyotlu* latinsky *Lophophora Williamsii*, a *San Pedro* latinsky *Trichocereus Pachanoi* se vyskytují v hornatých oblastech severního Mexika. V minulosti byly využívány k indiánským rituálům. Obsahují psychotropní látku alkaloid mezikalin. Užívá se konzumací dozatova usušených nakrájených kusů rostlin. Účinná dávka je rozdílná dle fyzické indispozice konzumenta a trvá cca 8-12 hodin. Po požití se dostavuje pocit nevolnosti, provázený bolestí hlavy a závratí. Zanedlouho

tyto příznaky mizí a nastupují stavy euforie a opojení, vidy a halucinace. Při předávkování může dojít až ke stavu podobnému schizofrenii, což může zapříčinit zešílení. Látka je známá jako droga pravdy. V domácím pěstování za pomoci umělého osvětlení nedosahují kaktusy takového množství mekalinu, aby se toto pro účely toxikomanie pěstitelům vyplatilo.

3.1.2.2 Konopí seté

Konopí seté, *Cannabis sativa*, tzv. Marihuana je bezesporu nejznámější zneužívanou rostlinou. Svým vzhledem se podobá rostlině oregánu. Tato rostlina pochází z východní Indie, kde volně roste. Z Indie byla uměle převezena do států Jižní Ameriky a později i do Evropy. V České republice je pěstována již od dávných dob. Jsou zde poměrně vhodné klimatické podmínky. V minulosti bylo pěstování a zpracování konopí jedním ze zdrojů obživy obyvatelstva. Tato plodina má tedy dlouholetou tradici spojenou s výrobou sukna, provazů, oleje a podobně. Postupem technického vývoje syntetických látek bylo pěstování konopí omezeno. V současné době se využívá jen ve výrobě tkanin odolným proti povětrnostním podmínkám, vyrábějí se především různé plachty, hadice, stanové dílce, lana a jiné výrobky. Velký význam má i konopné semeno obsahující až 35 % oleje, který slouží k výrobě laků, fermeží, ale také pro potravinářské účely. Semeno se využívá i jako krmná směs pro okrasné ptactvo a hlodavce. Rovněž je velice rozšířená výroba různých léčivých a kosmetických produktů, zejména mastí, šamponů, tinktur.

Pro účely zneužívání bylo v minulosti konopí pěstováno nelegálně na tzv. políčkách, mnohdy umístěných uprostřed polí s kukuřicí, v různých zarostlých a špatně přístupných remízcích, většinou s velkou vlhkostí podloží. Dále na okrajích lesa, v blízkosti rybníků apod. V domácím prostředí se využívá různých skleníků a fóliovníků, umístěných mimo dohled veřejnosti. Takto vypěstované rostliny jsou slangově označovány jako VENKY, SLUNKA, MOJA, TRÁVA apod. Odhalování těchto políček bylo nejúčinnější leteckými snímky, nebo ve spolupráci s mysliveckými sdruženími nebo rybářskými spolky.

Zneužívané produkty z konopí jsou po alkoholu a kofeinu nejrozšířenější drogou. Podle provedených statistik konopí a jeho produkty užívá asi 140 miliónů lidí na celém světě. Na české drogové scéně konopí zdomácnělo a tvoří největší podíl z celkové spotřeby drog. Je zneužíváno mládeží, často se stává jejich první experimentální drogou. Rovněž je ale zneužíváno osobami, které si jej "aplikují"

pravidelně. V léčebných centrech jsou evidovány osoby, uvádějící konopí jako drogu, na kterém jsou závislé. Zde se zřejmě jedná o psychickou závislost spojenou se zlovykem. Poslední skupinou uživatelů jsou osoby závislé na jiných drogách. Pro ně se stává tzv. "doplňkovou drogou", kterou si zpřijemňují chvíle mezi aplikacemi jiných, zpravidla tvrdších drog.¹¹

Jako produkt se používají sušené květenství a listy vzrostlých rostlin. Takto vzniklá hmota se označuje jako marihuana. Uvedené části rostliny se využívají, protože obsahují mimo jiné účinnou látku 1 delta – 9 – tetrahydrocannabinol(dále jen THC), který navozuje u uživatele euforický stav. Podle množství účinné látky THC se odvíjí kvalita a rovněž cena marihuany. V minulosti obsahovaly rostliny něco kolem 1-3% THC. Dnes se šlechtěním pomocí umělého osvětlení a hnojení podařilo vyšlechtit rostliny dosahující hodnoty až kolem 25% THC. Tyto vyšlechtěné odrůdy se poprvé objevily v Holandsku, v roce 2013. Dnes jsou již rozšířené po celém světě. Semena s takto vyšlechtěných rostlin se volně prodávají na internetu i v tzv. COFFEE SHOPECH. Rostlina pěstovaná v našich povětrnostních podmínkách však toto množství THC není schopna vyprodukovat. Proto u nás v poslední době vzniká množství domácích pěstíren vybavených umělým osvětlením, automatickým zavlažováním a potřebným hnojením.

Pěstitele používají nejčastěji tři základní způsoby pěstování, které se liší podle místa sadby a způsobu výživy rostlin:

Venkovní „outdoor“ pěstování – včetně skleníků a fóliovníků. Tedy pěstování za využití přirozeného světla, pocházejícího ze slunečního záření. Rostliny jsou sázeny do květináčů, nebo přímo do země. Takto pěstované rostliny přirozeně na podzim vykvetou a plodí. Většinou jsou vyšší s větším podílem listoví. Počet požadovaných květenství bez semen bývá různý. Výtěžek pěstitele nelze předem odhadnout.

Vnitřní „indoor“ hydroponie – za využití umělého osvětlení. Jedná se o relativně finančně náročné pěstování. Rostliny rostou na porézním podkladu v hydroponických nádobách podobných korytům. Nádoby jsou automaticky zásobovány živným roztokem.

Rostliny se pěstují různého stáří, a obvyklý produkt je samičí rostlina s květem bez semen tzv. „skunk“. Sklizeň bývá několikrát ročně. Vypěstované rostliny

¹¹PRESL, J. Drogová závislost. Praha:Atlas, 1994. 85 s. 80-858-0018-7

se zpravidla na místě i suší a zpracovávají pro další distribuci. Vzhledem k náročnosti bývají velikosti pěstíren různé. Od malých domácích po velké komerční pěstírny. V ČR má zřizování tzv. indoorových pěstíren velký nárůst. Využívání umělého hnojení zavlažování a osvětlení bývá až úzkostlivě řešeno se stále se vyvíjejícími technickými součástkami. Pěstování je však spojeno s vysokými nároky na elektrickou energii. Tato je potom ve většině případů získávána nelegálním připojením pěstírny k veřejné síti. Pěstírny se objevují, nejčastěji v hospodářských budovách, ve skladištích a v opuštěných domech. Jsou však zaznamenány pěstírny v bytech a sklepích panelových domů. Do této oblasti se stále více zapojuje také vietnamská komunita. Takto vypěstovaná marihuana končí jak u našich uživatelů, tak je určena pro vývoz do západní i východní Evropy. Dle zpráv z médií je snadno dostupný „nákup“ marihuany na vietnamských tržnicích.¹² Odhalování těchto pěstíren policií je možné za pomoci termokamer, dále z informací dodavatele elektrické energie a spoluprací s veřejností.

Vnitřní „indoor“ hrnkové pěstování – za využití umělého osvětlení, s umístěním rostlin do nádob s kompostem. Rostliny bývají zalévány ručně směsí hnojiv a živných látek. Během růstu v období květu se odstraňují spodní lístky. Při tomto způsobu pěstování bývá stáří rostlin a jejich velikost shodná. Proto úroda při vyšším počtu sklizených rostlin nebývá zpracována a sušena na místě. Provoz pěstírny je relativně levný, má však svoje úskalí. Je potřeba sledovat řadu environmentálních faktorů., jako jsou rovnováha úrovně a periodicity osvětlení, vlhkost, teplota, hodnoty oxidu uhličitého (CO₂), dostatek živin a redukce výskytu škůdců. Pro rostliny mohou být změny hodnot těchto faktorů kritické. Výhodou je množení rostlin za pomoci řízkování kořenů v rašelinovém balu, nikoliv klíčení ze semen.¹³

Náročná péče o rostliny je nejefektivněji realizovatelná v podmínkách venkovního pěstování za pomoci skleníku. Tyto jsou však snadno viditelným cílem nejen bezpečnostních složek, ale i zlodějů. Pěstitelé tedy vytvářejí vhodné ukrytí před nežádoucím odhalením. To se děje zejména více či méně vhodnou stavební úpravou běžného domu, nebo jiných budov.

¹²Ceny drog v ČR[online]. 2016 [cit. 15. Listopadu 2016] Dostupný z WWW<antidrog.webzdarma.cz>

¹³NOŽINA, Miroslav: Kriminální síť ve vietnamské diaspoře. Případ České republiky". Ústav mezinárodních vztahu, Praha, 2009.

Na základě odhadů lze konstatovat, že cena jednoho kilogramu sušeného konopí (marihuany) se pohybuje v částkách 76.000,- Kč až 80.000,-Kč. Pokud by byla použita nejnižší uvedená hodnota 76 000,- Kč za jeden kilogram sušeného konopí a k získání jednoho kilogramu konopné sušiny je zapotřebí 10 až 11 ks rostlin pěstovaných v indoor podmínkách. Tyto rostliny lze dle informací z Kriminologického ústavu Praha, v indoor podmínkách, od počátku pěstění do sklizně v optimálním biologickém věku rostliny, vypěstovat přibližně za 9 až 10 týdnů. Jak bylo zjištěno pěstování sazenic trvá přibližně 19 dnů a pěstování vlastní rostliny trvalo 7 týdnů. Pěstování rostlin konopí lze praktikovat kontinuálně, kdy ještě před sklizní rostlin v konečné fázi růstu, jsou zasazeny rostliny nové, jenž byly namnoženy metodou řízkování. Děje se tak zřejmě proto, aby nově pěstovaní jedinci byli geneticky identičtí, a byla ještě více zkrácena doba vypěstování! Oproti klíčení ze semen se jedná o suverénně nejrychlejší způsob pěstování.¹⁴

Ani vysoké náklady na pěstování, ani risk trestního stíhání pěstitele od této činnosti neodrazují. Naopak obliba nelegálního pěstování za vidinou snadného výdělku rapidně roste. Pro představu lze uvést konkrétní případ. V roce 2017 bylo v pronajatém domě, na odlehklém místě v blízkosti hranic s polskou republikou policií zajištěno 300 ks rostlin konopí, ze kterých by za předpokladu, že všechny dorostou do fáze sklizně, bylo možno po jejich usušení teoreticky získat 27 kilogramů marihuany. Toto množství by při ceně 76 000,- Kč za 1 kilogram, bylo prodáno za částku 2 072 727,- Kč. Zajištěné rostliny byly určeny pro prodej polským dealerům. V příloze III. je zobrazena mapa pěstíren konopí, které odhalila policie v roce 2016.

Co se týče účinků marihuany, není snadné tyto přesně popsat, protože jako u řady jiných drog závisí efekt na osobnosti jedince, na jeho aktuálním psychickém a fyzickém stavu. Rovněž je rozhodující obsah účinné látky v aplikované dávce. Účinek intoxikace může být proto rozdílný. Nemusí se objevit žádný účinek, ale mohou se objevit závratě, euforie, pozitivní nálada s projevy nezadržitelného smíchu se zvýrazněným vnímáním okolí. Při opakovaných intoxikacích se docílí očekávaného stavu rychleji, bez nežádoucích doprovodných efektů, ale časem může docházet k poškození krátkodobé paměti, poruch plodnosti a oslabení imunitního

¹⁴6. Výroční zpráva NMSDZZ za rok 2016, dostupná on-line na https://www.vlada.cz/assets/ppov/protidrogova-politika/vyrocnizpravy/VZ_2016_drogova_situace_v_CR.pdf

systemu. Rovněž trpí dutina ústní, dásně a zuby. Z provedených průzkumů bylo zjištěno, že chemicky neupravenou marihuanou není prakticky možné se předávkovat. Smrtelná dávka se pohybuje kolem 45 kg drogy aplikované do organismu během jedné hodiny, což je prakticky neproveditelné. Samotná aplikace se provádí většinou kouřením sušeného květenství a listů za pomoci různých trubiček, tzv. šlukovek, vodních dýmek nebo zabalením do cigaretového papírku - tzv. jointů, slangově špeků, brk. Může být balen ručně či za pomoci cigaretové baličky. Dále se z této sušené rostliny připravují různé pokrmy, jako např. přidáním do těsta různých koláčů a buchet nebo rozmícháním do másla a pomazánek. O tomto experimentálním kulinářství vyšla u nás kniha „Vaříme s konopím“ od autora Adama Gottlieba, kde se zmiňují recepty na například konopné kakao, pivo či med. Rovněž je velice rozšířena domácí výroba různých léčivých mastí a jiných extraktů.

Dalším ze zneužívaných produktů z konopí je pryskyřice samičích rostlin tzv. hašiš. Jedná se o vysušenou a zformovanou pryskyřici získanou výhradně ze samičích rostlin, která obsahuje až okolo 40 % účinné látky. Symptomy jsou téměř shodné s účinky marihuany, kdy však prožitky jsou výraznější. Ne zřídka jsou provázeny poruchami krátkodobé paměti, tzv. okno, a snížením mechanické obratnosti. U vysokých dávek může docházet ke zrakovým halucinacím, útlumu až polospánku. Po odeznění dochází jako u marihuany k velkému pocitu hladu.¹⁵ V poslední době však uměle pěstované vyšlechtěné rostliny konopí odsunují hašiš stranou, protože proti novým "modelům" konopí je hašiš opravdu "čajíček". Co se týče hašiše neboli pryskyřice konopí, nebyla jeho výroba v podmínkách ČR zatím doložena.

Touha po stále větších prožitcích a výtěžku z marihuany vedou k experimentům v získávání účinné látky za pomoci chemických reakcí. Takto vznikají stále novější a účinnější produkty. Jedním z příkladů je nová droga s názvem **Fénixovy slzy**. Jde o chemicky upravený, velmi silný extrakt – chemický výluh z marihuany. Kvalitní sušené květenství konopí rodu *Canabisindica* se luhuje ve směsi ethanolu C_2H_5OH a benzenu C_6H_6 (lékařského benzínu). Tím vzniká stereo izomer, látka s chemickým vzorcem shodná jako má marihuana, ale s odlišnou strukturou a velkou koncentrací účinných látek D_9 THC + CBD. Výsledkem je nahnědlá kaše.

Za jakéhosi objevitele této látky a metody léčby aplikací Fénixových slz je považován Kanadčan Rick Simpson. Ten měl už před léty přijít na to, jak tímto „konopným výtažkem“ tlumit rakovinu, léčit chronické bolesti, popáleniny, záněty,

¹⁵NEŠPOR, Karel a Ladislav CSÉMY. Průchozí drogy. Praha: Fortuna, 2002. ISBN 80-7071-198-1.

vředy, mateřská znaménka, migrény, astma, úzkosti, deprese, nespavost, vysoký krevní tlak, roztroušenou sklerózu a mnoho dalších nemocí. Sám byl těžce nemocen a trpěl vážnou porúrazovou poruchou mozku. Lékaři si s jeho léčbou nevěděli rady. Simpson vysadil předepsané léky a začal si sám aplikovat svépomocí vyrobený konopný výluh. Svou poruchu tímto vyléčil. Lékaři pro jeho vyléčení nemají vědecké vysvětlení. Ve svém vyjádření zmínili tzv. placebo efekt, tedy léčbu vlastní vírou v uzdravení. Simpson se veřejně a zdarma podělil se svými poznatky i s dalšími lidmi. Jeho objev zveřejnil i s podrobným postupem výroby na internetu. O těchto úspěších uvědomil také úřady a lékařskou obec. V návaznosti na to byl obviněn z držení a obchodování s marihuanou. Když se příběh Ricka Simpsona objevil na veřejnosti, byl ihned medializován. Příběhu se chopily řady hnutí pro legalizaci marihuany a produktů z ní vyrobené. Zprávy o tom, že by se tímto produktem zabývaly i farmaceutické laboratoře, nebyly potvrzeny, na rozdíl od prodejců různých výrobků z konopí. Tito ihned produkt zařadili do svého sortimentu s upozorněním, že se v kapkách nenachází více než 2 % látky THC, což je v rozporu s tvrzením Simpsona, že právě tato látka napomohla jeho uzdravení. Důvodem tohoto upozornění bude zřejmě to, že současná legislativa prodej výrobků z konopí s tímto obsahem THC nezakazuje. Proto mohou být kapky veřejně prezentovány jako léčivo, olej s léčivými účinky, tinktura. Například portál [www. CBD shop.cz](http://www.CBDshop.cz) nabízí produkt pod názvem Fénixovy kapky, 10 % CBD, za cenu 1519,-Kč, s uvedením výrobce a poznámkou, že se jedná o český produkt.

Nelegální výrobci drog na tento objev rovněž zareagovali a byla zaznamenána jeho výroba a zařazení do nabídky dealerů. Není třeba zdůrazňovat, že tito výrobci používají k výrobě odrůdy rostliny konopí s velkým obsahem zakázané látky THC. Skutečnost, že jedna jediná kapka této látky má zhruba stejné účinky jako vykouřený joint kvalitní marihuany, způsobila, že se Fénixovy slzy staly mezi narkomany velkým hitem. Vyrobené kapky si mažou na tělo, kouří přes speciální dýmky, tzv. vapolizéry, nebo přímo pijí nakapané v různých nápojích. Stinnou stránkou, je však to, že vyšší dávka může způsobit i smrt uživatele. Přítomnost této drogy v České republice dokladuje i zveřejněný případ, kdy se policii povedlo zatknout šéfa gangu zabývajícího se prodejem drog. Při domovní prohlídce bylo nalezeno bezmála půllitru této látky. Kromě Fénixových slz bylo také objeveno více než deset kilogramů nasušené marihuany, milion korun v hotovosti a několik litrů pálenky s obsahem drog. Z tohoto lze usuzovat, že se osoba nespécializovala na prodej léčiv nebo kosmetických přípravků.

Název tohoto produktu vzešel ze starověké legendy, která mluví o plačícím zářícím ptáku Fénixovi, jehož slzy měly léčivé schopnosti. Tento magický pták žije kdesi v nadoblačných výškách a na zemi je téměř nemožné ho spatřit. Přilétá každých 500 let, stále na jedno určité místo, kde umírá v plamenech a z popela se vždy znovu narodí. Je proto považován za posvátnou bytost s nadpřirozenými schopnostmi. Touto legendou se Rick Simpson inspiroval při výběru názvu svého produktu.¹⁶

Obr.č. 1: Logo produktu Fénixovy slzy

Zdroj: <http://www.fenixovy-slzy.cz/clanky/36-fenixovy-slzy-jako-legenda-i-lek>

3.1.2.3 Sušená míza z makovic

Tzv. Opium–Látka získávána z makovic rostliny mák setý. Látka v podobě usušené pryskyřice obsahuje látku morfin. Tato látka se v lékařství používá pro výrobu bolesti tlumícího léku morfia. Morfin je pro zneužívání ředěn ve vodě a aplikován injekčně do svalů. Následně je ovlivněn nervový systém, otupělé vnímání, útlum, pocit blaženosti, ale mohou se dostavit i pocity úzkosti. Samotné opium se nejčastěji kouří z dlouhých dřevěných nebo vodních dýmek, aby se docílilo studeného dýmu. Kouření opia je oblíbené hlavně v Orientu, kde má svou tradici. V Evropě se objevuje spíše sporadicky. Opium navozuje příjemné euforické stavy, spokojené snění, pocity zvýšené výkonnosti. Jde však o vysoce návykovou látku. U opia se za výrobu bude považovat cílené naříznutí nezralých částí makovic, a následné získání vytékající pryskyřice. Tato se dále suší a skladuje buď ve spojení s listy rostliny šťovík, nebo samostatně. Takto získané opium obsahující látku morfin se dále dodává k syntetickému zpracování do farmaceutických koncernů. Část se také dostává na černý trh, kde se rovněž

¹⁶<http://www.spektrumzdravi.cz/dobry-kontakt/alternativni-medicina/co-jsou-fenixovy-slzy-kontroverzni-vytazek-z-konopi-u-nas-neni-legalni>

ve vybavených laboratořích zpracovává. V naší republice bylo získávání pryskyřice populární před rokem 1989. Po vzniku pervitinu a zdomácnění rostlin konopí se nařezávání makovic objevuje jen zřídka.

3.1.2.4 Produkt Space droga

Jedná se o volně prodejnou tzv. vykuřovací směs sušených bylin uvolňující intenzivní aroma, určenou pro navození příjemné atmosféry a provonění interiéru s tím, že v návodu je poučení, že směs není určená ke konzumaci. Směs tvoří aromatické byliny silně vonící po vanilce a medu. Jsou zde obsaženy květy rostlin hluchavkovitých, bobkovitých, lotosovitých a dalších. Tyto květy při hoření vylučují látky podobné látce THC, avšak mnohonásobně účinnější. Vzhledem k tomu není vyloučeno předávkování či toxicita, eventuálně mnohem zákeřnější plíživé působení, které se projeví až za delší dobu. Zkušenosti s kouřením této směsí smíchané s tabákem jsou barvitě popsány na internetu.¹⁷

3.1.2.5 Produkty živočišného původu

V nedávné době byly policií zaznamenány případy kuriózního experimentování v získávání halucinogenních látek. Uživatelé halucinogenů přišli na to, že halucinogenní látku bufotenin mají na svém těle žáby. Zejména se jedná o ropuchy rodu obecná, zelená a coloradská. Ty vylučují na zádech hlenovitý sekret, který po aplikaci ovlivňuje psychiku, mění vnímání a vyvolává iluze. Tyto žáby jsou cíleně proto chovány v domácích teráriích. Je jim věnovaná úzkostlivá péče, aby produkováný hlen byl co možná nejsilnější. Chovatelský trend vyhledávačů halucinací se velice rychle šíří. Jeden z důvodů je i to, že dostupnost halucinogenních hub je jen sezonní. Uměle vypěstované lysohlávky nedosahují zdaleka množství halucinogenní látky jako huby z přirozeného růstu v přírodě. Obdobně je tomu i u kaktusů obsahujících látku mezkalin.

3.1.3 Shrnutí

Na světě je mnoho rostlin a hub, které obsahují omamné nebo psychotropní látky. Lidé svým experimentováním objevují nové a nové druhy. Někteří se nebojí ani experimentování s jedy živočichů. V uměle vytvořených podmínkách se stále zdokonaluje účelový chov těchto živočichů a pěstování vyšlechtěných rostlin se zkracováním doby růstu. Za pomoci šlechtění se svým obsahem účinných látek pak

¹⁷BULLETIN: Nové drogy a jejich účinky. Praha : PČR, 2008. s. 16.

vyrovnávají syntetickým drogám. Snaha o legalizaci přírodních drog je stále silnější, a legislativa v tomto směru ustupuje. Příkladem je legalizace prodeje produktu z konopí, které mohou, byť v malém množství, obsahovat zakázanou látku využitelnou pro toxikomanii.

3.2 Drogy syntetické

Drogy syntetické jsou uměle vyrobené z průmyslově upravených látek nebo synteticky upravených látek přírodních. Může jít o zneužívání farmaceutik a léků, či chemických sloučenin určených k jiným účelům, nebo také jejich úpravě za účelem získání látek k další výrobě drog.

3.2.1 Léčiva a farmaceutika

Sem patří nejčastěji zneužívání sedativ a hypnotik. Jedná se o léky uklidňující, podporující spánek. Další skupinou mohou být analgetika a anestetika. Tyto léky potlačují bolest a její vnímání. Mezi nejznámější patří Rohypnol, Diazepam, Neuroleptanalgin, Nitrazepam ad. Intoxikovaná osoba je zpravidla spavá, uklidněná, může propadnout až do bezvědomí. Jmenované léky jsou často míchány s alkoholem, kdy nezřídka osoba nekontroluje své chování, mohou se dostavit i halucinace, agresivita, bezvědomí. Do jedné z podskupin patří tzv. opioidy, kde patří např. *braun*, *heroin*, *hydrokodon*, *metadon*. Opioidy se v lékařství používají jako nejsilnější léky proti bolesti, tzv. analgetika. Patří zde ale také léky antitusika tlumící kašlací reflex nebo také tinktura opii. Tato se používá jako lék při léčbě odvykacího stavu u novorozenců, jejichž matky jsou závislé na heroinu, pod názvem REASEC. Opiáty jsou podskupinou opioidů, které mají strukturu blízkou morfinu. Při intoxikaci je v popředí zklidnění a příjemná euforie, která více než jiné účinky podléhá toleranci. Opioidy, ale mohou také vyvolat dysforii, hlavně u žen, obvykle bývá spojená s nevolností, zvracením a neschopností koncentrace.

3.2.2 Těkavé látky

Jedná se převážně o bezproblémově dostupné chemické látky, zneužívané inhalací. Jsou to různé chemické látky volně prodejné v obchodní síti. Skupinu tvoří různá organická rozpouštědla, čisticí prostředky, lepidla, barvy, laky apod. Nejznámější je Toulén, nazývaný také jako droga hloupých, neboť málo dává a hodně bere. Vážně poškozuje sliznici a vnitřní orgány. Dlouhodobé užívání nenávratně poškozuje i mozkové buňky. V intoxikaci se dostavuje pocit euforie, mírné závratě, pocit lehké opilosti, obtížnost s výslovností, halucinace až deprese.

3.2.3 Syntetické stimulanty

3.2.3.1 Kokain

Zdrojem kokainu je kulturní keř koka (*Erythroxylon coca*), pěstovaný od pradávna (již před Kolumbem) v Jižní Americe. Jde o keř podobný naší trnce, s tuhými velkými listy. Tato rostlina byla poprvé vyšlechtěna ve střední Amazonii, dnes se však pěstuje ve velkém na úpatí And v Peru a Bolívii. Indiáni poloostrova Guajira na hranicích mezi Kolumbií a Venezuelou od pradávňích časů vyráběli tzv. „zázračný sirup“, který je velmi podobný dnešní tekuté kokainové bázi. Výroba spočívala v tom, že ve vodě vařili směs rozžvýkaných listů koky a vápenného prášku, získaného nastroháním ovařených ulit. Dnes kokain nahradily převážně syntetické preparáty z chemicky upravených výtažků této rostliny v podobě bílého prášku. Tento je vyráběn složitými postupy ve vybavených chemických laboratořích. Do těla se dostává nosní sliznicí po vdechnutí látky do nosu tzv. šňupání, Po aplikaci začíná ihned působit jako stimulant. Při několikátýdenním užívání však poškozuje nosní přepážku. Uživatelům teče z nosu jako při rýmě. Dalším způsobem aplikace je kouřením společně s tabákem nebo marihuanou. Jde o nechvalně známý "crack", jehož použití vyvolává stavy, které jsou uživatelům popisovány jako orgasmus v každé buňce v těle. Po aplikaci se objeví intenzivní euforie, ale poté se dostaví hluboká deprese a potřeba nové dávky. To může vést k předávkování a kolapsu. Užívání vede k silné fyzické i psychické závislosti. Závislost může vzniknout již při první dávce. Znamé je také kouření za použití vodní dýmky. V poslední době je oblíbená nitrožilní aplikace kokainu v kombinaci s heroinem, kdy účinky heroínu jsou mnohonásobně vyšší. Organismus je však vystaven nadměrné zátěži, která může vést až k přehřátí a zkolabování.

Je zaznamenáno zneužívání syntetických preparátů jako např. PROKAIN nebo známější NOVOCAINE, který je např. součástí injekcí u zubaře.

3.2.3.2 Extáze

Jde o syntetickou drogu obsahující metoxy deriváty amfetaminu. Označovaného jako MDMA. Tento stimulant zvyšuje fyzickou i psychickou aktivitu. Je nabízen v různých formách dle poptávky trhu, většinou ve formě tablet různých barev i označení. Nejčastější provedení je v bílé nebo modravé barvě, kdy je tableta označena písmeny nebo znaky, jako jsou trojčipá hvězdička, řecká písmena apod. Intoxikace se dostavuje zhruba po 20 minutách po spolknutí tablety a trvá i několik hodin. Průběh intoxikace podobně jako u jiných drog působí na každou osobu jinak. Může se dostavit nervozita, úzkost, deprese, podrážděnost, únava, někdy i halucinace nebo pocity pronásledování. Největší nebezpečí zneužívání je poškození psychiky vlivem předávkování. Jako každá stimulační droga může vyvolávat toxické psychózy, které toxikomané označují jako "stíhu", jenž se projevuje v nepředvídatelném jednání uživatele. U osob se srdečními vadami může způsobit smrt vlivem srdeční arytmie. K předávkování může dojít již po požití jedné dávky. Velmi nebezpečná je kombinace MDMA s alkoholem, kofeinem a energetickými nápoji.

3.2.3.3 Tekutá EXTÁZE-GHD

GHB – odvozeno od anglického názvu **Gamma Hydroxy Butyrate**. Jde o drogu s euforizujícími účinky podobnými extázi. Název tekutá extáze získala také proto, že se obvykle distribuuje ve formě nápoje, protože je velmi dobře rozpustná ve vodě či alkoholu. Jsou zaznamenány případy zneužití této látky podáním nic netušící oběti. Ve vyšších dávkách je rychle působícím hypnotikem a sedativem. Po rozpuštění v nápoji se extáze stává "neviditelnou", nemění barvu ani chuť nápoje, podobně jako v minulosti oblíbený Rohypnol. Oběť je po požití nápoje snadným cílem sexuálního útoku.

Malé dávky v rozmezí 10-20 mg na kg hmotnosti uživatele mají výrazný prosexuální efekt s euforizujícími účinky. Jako jsou ztráta zábran, zvýšená citlivost při fyzickém kontaktu, lepší erektybilita penisu, zintenzivnění orgasmu mužů i žen. Uživatelé tvrdí, že jejich orgasmus je delší a intenzivnější. Při intoxikaci může zároveň dojít k dočasné ztrátě paměti a snížení svalového napětí, nevolnosti, závratí, zvracení a špatné koordinaci pohybů podobně jako u opilosti. Vyšší dávky mohou vyvolat znehybnění a hluboký spánek.

Nejčastěji je látka zneužívána na taneční scéně v podobě kapaliny naplněné v malých lahvičkách, výjimečně jako bílý prášek v kapslích. Také se objevuje jako doplněk stravy v kulturistice.¹⁸

3.2.3.4 Amfetamin–metamfetam

Jedná se o uměle–synteticky vyrobené povzbuzující aminy. Historie amfetaminu i metanfetaminu sahá do konce 19. století do Japonska, kde byl poprvé vyroben. V Evropě se objevily až v roce 1929. Postupně vznikaly i další jim podobné látky. Jejich popularita byla rychlá vlivem touhy dosáhnout maximální euforie a vzrušení. Toto se odráží i na vzniku stále větších psychických závislostí uživatelů. Také se mění tolerance, kdy od počáteční dávky amfetaminu se následně užívané dávky i několikrát zvyšují. Stejně jako u extáze se jedná o tzv. STIMULANTY, tedy látky krátkodobě zvyšující fyzickou nebo psychickou aktivitu.

Uživatel amfetaminu má výrazně zvýšenou fyzickou i psychickou aktivitu, je hovorný, neklidný a trpí nespavostí, nepocituje hlad ani žízeň, je tolerantní k bolesti.

Tyto příznaky intoxikace zmizí za šest až osm hodin. U pervitinu mizí po 2-3 hodinách. Toxikoman se pak cítí unavený a vyčerpaný. To ho mnohdy vede k tomu, že sáhne po další dávce. Stav, který amfetaminy vyvolávají, je charakterizován výraznými změnami v chování, projevují se halucinacemi, které mohou být spojeny s pocitem úzkosti, depresí, paniky a agresivity vedoucí k nepředvídatelnému chování. Tyto prožitky se postupně zintenzivňují. Následkem trvalého zneužívání mohou být akutní i chronické otravy. Při akutní otravě se objevují poruchy zažívání, bušení srdce, arytmie, vzestup krevního tlaku, neklid, nespavost, myšlenkový trysk, dráždivost, poruchy koncentrace a někdy i kolaps, který může vést i ke smrti. Často uživatel viditelně ztratí na váze, výjimkou není pokles o 10-20kg.

V České republice je velmi rozšířené zneužívání metamfetaminu ve formě tzv. pervitinu, který je označován různými slangovými výrazy jako "perník, péčko, peří" atd. Dle statistik má Česká republika ve zneužívání evropské i celosvětové prvenství. Rovněž se pervitin stal i naším vývozním artiklem. U nás vyrobený pervitin je vyvážen do okolních zemí, do Německa, Polska, na Slovensko i do Maďarska, kde je velice žádaný. Důvodem jeho poptávky je třetinová cena oproti ceně kokainu při podobných účincích drogy na organizmus.

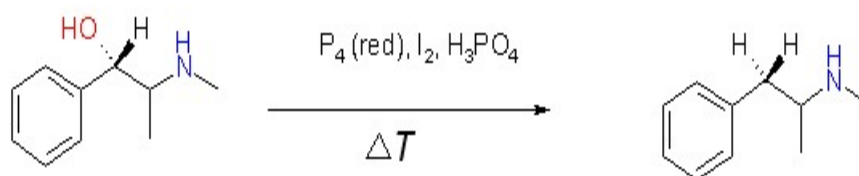
¹⁸KOL., Drogy – otázky a odpovědi. Praha : Portál s. r. o., 2007. 200 s. ISBN 978-80-7367-223-2.

Pervitin je chemicky upravený metamfetamin v podobě žluto-bílého krystalického prášku, kdy podle bělosti se dá odhadnout jeho kvalita. Aplikuje se inhalací neboli šňupáním, kdy po dávce 100 mg obvykle působí 2–3 hodiny. Dále lze aplikovat v rozpuštěném stavu nitrožilně, kdy intoxikace nastává okamžitě, s mnohonásobně vyššími prožitky, které mohou trvat 5 i více hodin. Popularita pervitinu neklesá i přes to, že je těžko zvladatelný. Existuje jen nepatrné procento uživatelů, kteří jeho pravidelnou konzumaci dokážou korigovat natolik, že neztratí nad ním kontrolu. Tato se většinou projevuje nekontrolovatelnými excesivními několikanásobnými "tahy" vedoucími k úplnému psychosomatickému vyčerpání. Pervitin se svou popularitou stává národním až evropským problémem. Pro nepříliš složitou výrobu je velice populární. Vstupním produktem je efedrin získaný z různých léků jako jsou např. Modafen, Neurol, Nurofen. I když v České republice v posledních letech došlo k jisté regulaci u volně prodejných preparátů obsahujících pseudo-efedrin, v okolních zemích, zejména Polsku, tomu tak není. Preparáty s touto látkou tam lze zakoupit v omezeném množství i v samoobsluhách. V lékárnách není problém bez registrace odebrat i větší množství. Tablety jako Sudafed, Zyrtec-D, Claritine, dovážené z Polska se stávají nejčastějším zdrojem potřebného prekursoru pro výrobu pervitinu. Tato droga je vyráběna převážně v tzv. „domácích“ či „kuchyňských“ laboratořích, ve kterých se pseudoefedrin nebo efedrin přetváří na metamfetamin.¹⁹

V posledních letech začala na různých místech budovat k tomuto účelu chemické laboratoře i vietnamská komunita.²⁰

K výrobě pervitinu se většinou používá tzv. Nagaiho syntéza, neboli „česká cesta“, tedy pomocí jodu, fosforu v červené modifikaci a kyseliny fosforečné, podle následujícího schématu,

Obr.č. 2: Chemická reakce Nagaiho syntézy

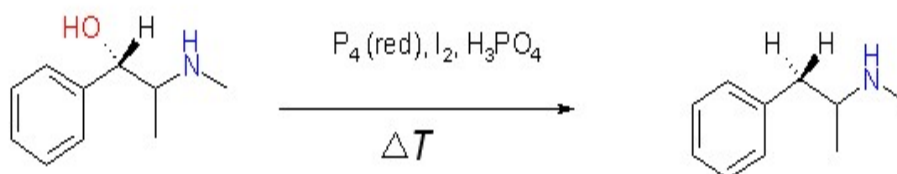
Zdroj: BULLETIN: *Nové drogy a jejich účinky*. Praha : PČR, 2015. s. 34.

¹⁹Ceny drog v ČR[online]. 2016 [cit. 15. Listopadu 2016] Dostupný z WW<antidrog.webzdarma.cz>.

²⁰Český statistický úřad [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z WWW: <<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf>>.

Tento způsob byl do nedávna jediným známým způsobem výroby metamfetaminu v České republice. V listopadu 2011 se objevil i další zcela odlišný způsob výroby metamfetaminu.

Obr. č. 3: Chemická reakce nového způsobu výroby pervitinu

Zdroj: BULLETIN: *Nové drogy a jejich účinky*. Praha : PČR, 2015. s. 36.

V letech 2014 až 2017 výrobu pervitinu v České republice převzala vietnamská komunita. Ta ve zřízených chemických laboratořích byla schopna zásobovat trh v Polsku, Německu i Holandsku. Tyto laboratoře většinou zřizují v pronajatých či zakoupených domech v příhraničí. Také byly těmito výrobci pronajímány suterénní prostory domů nebo obchodů. Laboratoře jsou maskovány obchody s textilem, drogérií nebo potravinami. V příloze č. III. je vyobrazena mapa zajištěných varen pervitinu v r.2016. Vzhledem ke zpřísnění legislativy a vlivem výborné práce policie České republiky, se podařilo tento byznys výrobcům natolik znepříjemnit, že se v poslední době výrobci stěhují do Holandska, Švýcarska, Maďarska a Turecka. Ve větší míře zde byla znamenána i výroba chlorpseudofedrinu. Evropská unie rovněž přijímá opatření k omezení volného prodeje léčiv, které lze zneužít pro výrobu pervitinu. Snaží se působit na vlády vyjmenovaných zemí, aby zakázaly tento způsob prodeje a zřídily centrální registr odběratelů zneužitelných léčiv.

Tyto problémy byly projednávány i na mezinárodní konferenci o problému šíření syntetických drog, pod názvem „Fenomén dnešní doby“. Zde byly mimo jiné předány kontakty na odborné pracoviště v Polsku a načerpány cenné informace k potlačování prodeje syntetických drog.

Hlavním prekurzorem pro výrobu pervitinu je pseudoefedrin extrahovaný z léčiv. Léčiva s obsahem pseudoefedrinu určená pro nelegální výrobu pervitinu pocházejí nejčastěji z Turecka a do ČR se pašují přes Rumunsko, Bulharsko, Maďarsko, Slovensko a Polsko. Polsko se podle NPC stalo propseudoefedrin tranzitní zemí, což je velmi pravděpodobně důsledek omezení výdeje v polských lékárnách od r. 2015. V Polsku operují dobře organizované skupiny zaměřené na nelegální dovoz léčiv

s obsahem pseudoefedrinu, jeho extrakci a distribuci do ČR. V ČR je výdej léčiv s obsahem pseudoefedrinu regulován od r. 2009.

Od zavedení regulace je patrný nízký výdej těchto léčiv v českých lékárnách, na druhou stranu také výrazný nárůst záchytů při jejich dovozu, což vykresluje graf uveden v šesté výroční zprávě národního monitorovacího střediska pro drogy a závislosti za rok 2016.²¹ Graf je zobrazen v příloze II.

Produktů s obsahem pseudoefedrinu stále přibývá. Farmaceutické laboratoře pod snahou navýšení prodeje pozmění název produktu, a tím zlegalizují alespoň na čas jeho prodej. V příloze II. je pro názornost uvedena tabulka č.1. s uvedením počtu tablet jednotlivých léčebných přípravků s obsahem pseudoefedrinu, které byly policií zajištěny při převozu do České republiky.

3.2.3.5 Braun

Další typickou českou drogou vyráběnou v domácích laboratořích je droga s názvem „BRAUN“. Jedná se o směs derivátu kodeinu, obsahující vedle obvykle uváděného hydrocodonu též dicodidihydrokodeinon. Chemicky patří mezi polysyntetické opioidy, strukturálně podobné jako heroin, morfin a kodein, nebo také mezi fenantrované alkaloidy. Vyrábí se také jako pervitin v domácích laboratořích z léčiv obsahující kodein. Například z metylmorfinu. Výsledným produktem je tinktura hnědé barvy, která se aplikuje nitrožilně. Braun je velice podobný heroinu, ale s nižším potencionálem pro závislost. Ve druhé polovině 90. let byl braun z české drogové scény prakticky zcela vytěsněn heroinem, nyní se stává opět žádaným jako náhradní droga při nedostatku a vysoké ceně heroinu.²²

3.2.3.6 Legal Highs

Jedná se o syntetické drogy na bázi amfetaminu. Farmaceutičtí chemici jsou schopni modifikovat podle svých zkušeností podobu zakázaných látek. Moderní doba umožňuje využívání nejmodernějšího expertního chemického software pro matematické modelování jako je např. RASMOL Structure Generator, který predikuje tvar molekuly poté, co je navržena její struktura. Toho je v případě Legal Highs plně využíváno, takže lze dosáhnout mutace základní struktury při zachování účinnosti, a tak se vyhnout postihu. Současně je umožněna ekonomizace výroby, neboť některé sloučeniny lze syntetizovat snadněji než jiné a za menších vstupních finančních nákladů.

²¹<https://www.drogy-info.cz/article/press-centrum/vyrocní-zprava-o-drogach>

²²SHAPIRO, H. Drogy. Praha : SVOJTKA A CO., S.R.O., 2005, s. 212.

Příkladem může být nejžhavější hit roku 2016, kterým je anfetamin (thientamin). Jedná se o analog amfetaminu.²³

Drogy pod názvem Legal Highs se vyrábí jako „výzkumné chemikálie“ neznámými chemickými společnostmi převážně pocházejícími z Číny. Tedy zcela určitě firmou, která v žádném případě nenese důsledky z důvodu nesprávného používání jimi dodávaných látek. Dle posledních zpráv je možné si v čínských laboratořích objednat jakoukoli látku v jakémkoli množství, aniž by se laboratoř zajímala, pro jaké účely je látka určena.

3.2.3.7 Design drugs

Další podobnou formou jsou v současné době stále častěji objevující se nové modifikované drogy tzv. "design drugs". Jedná se o látky vyrobené kombinací nebo modifikací již známých látek. Mají většinou obdobné účinky jako látky mateční. Tyto preparáty pak často nejsou uvedeny v seznamech zakázaných látek a jejich užívání proto není trestně postižitelné. Tento trend je však obecný a v posledním období se s ním můžeme setkat především v oblasti sportu, kde se stále objevují nové a nové podpůrné prostředky, na které antidopingové instituce reagují se zpožděním. U nás se objevil u návykových látek nabízených v obchodní síti Amsterdam Shopu.²⁴

3.2.4 Shrnutí

Jak bylo výše nastíněno trendem je snaha o výrobu nových drog, které nahradí drahé legendární předchůdce. Vzorový příklad je pervitin versus kokain. Výroba syntetických drog je jedním z největších byznysů současné doby. Drogově závislé osoby dávají možnost obrovských nezákonných výdělků těm, kdo drogy vyrábí a distribuují. Vzhledem k dostupnosti potřebných prekurzorů pro výrobu, se počet chemických laboratoří zabývajících se touto trestnou činností rok od roku na území České republiky navyšuje. Nebezpečný je trend výroby legálního produktu s účinky podobnými syntetické droze. Ve farmaceutickém a kosmetickém průmyslu jsou všechny preparáty předem odzkoušeny, aby byly známy případné nežádoucí vedlejší účinky. U syntetických drog je pokusným tvorem člověk. Vzorovými případy byly upomínkové předměty "design drugs". z Amsterdam Shopu.

²³BULLETIN: Nové drogy a jejich účinky. Praha : PČR, 2015. s. 16.

²⁴BULLETIN: Nové drogy a jejich účinky. Praha : PČR, 2015. s. 14.

4 Trestní předpisy a legislativa

Česká republika je vázána mezinárodními smlouvami, kdy v otázkách drog se jedná o tzv. Jednotné úmluvy o psychotropních látkách. Tyto jsou vyjmenovány ve vyhláškách ministerstva zahraničních věcí č.62/1989Sb., uzavřenou ve Vídni a č.47/1965 Sb., uzavřenou v New Yorku. Úmluvy jsou průběžně novelizovány, v závislosti na vývoji drogové scény.

4.1 Úmluvy OSN

Jednotná úmluva o omamných látkách

Dle sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 458/1991 Sb., bylo schválení této úmluvy vnímáno jako milník v historii mezinárodní kontroly drog.²⁵Jednotná úmluva kodifikovala všechny dosud existující multilaterální dohody o kontrole zacházení s drogami a rozšířila stávající systém o kontrolu pěstování rostlin jako surovin pro výrobu drog. Hlavním cílem úmluvy je omezit držení, užívání, obchodování, distribuci, import, export a produkci drog výhradně pro medicínské a vědecké účely a zaměřit se na nezákonný obchod s drogami prostřednictvím mezinárodní spolupráce, jež má odradit obchodníky s drogami. Úmluva rovněž ustanovuje Mezinárodní výbor pro kontrolu narkotik „International Narcotics Control Board“ (INCB). Úmluva definuje více než 116 omamných látek (a jejich sloučenin) převážně rostlinného původu, jež rozděluje do čtyř seznamů lišících se co do různého stupně vyžadované kontroly zacházení s nimi od nejprísnejší po méně prísnu. Klíčem k rozdělení substancí do seznamů jsou podle orgánů OSN jejich potenciál vytvářet závislost v porovnání s rozšířením jejich užívání a s jejich terapeutickým potenciálem. Někteří autoři upozorňují na to, že některé látky se dostaly na seznam nejnebezpečnějších a pro léčbu nejméně užitečných drog spíše díky jejich „špatné pověsti“ ve společnosti, než pro jejich farmakologické účinky (např. cannabis). Konvence se neomezuje pouze na výčet zakázaných látek, ale i na podporu prevence a léčby. V článku 38 jsou členské země OSN, jež úmluvu ratifikovaly, vyzývány, aby přijaly všechna praktická opatření pro prevenci užívání narkotických drog nebo

²⁵Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 47/1965 Sb.

psychotropních látek a pro časnou identifikaci, léčbu, vzdělávání, následnou péči, rehabilitaci a sociální reintegraci postižených osob.²⁶

Úmluva o psychotropních látkách

Úmluva o psychotropních látkách²⁷ zavádí mezinárodní kontrolu zacházení s psychotropními látkami. Činí tak v reakci na diverzifikaci a rozšíření spektra užívaných drog a zavádí kontrolu na mnoho syntetických drog s ohledem na potenciál jejich užívání v porovnání s jejich terapeutickou hodnotou (INCB). Z toho je zřejmé, že odborníci zaznamenali posun od užívání návykových látek převážně rostlinného původu k užívání syntetických drog, v té době šlo zejména o užívání LSD. Jak je patrné z dnešní situace a rozšíření užívání drog typu extáze, syntetické drogy patří i přes nelegálnost k velmi rozšířeným²⁸.

Jednotná úmluva proti nezákonnému obchodu s omamnými a psychotropními látkami

Jednotná úmluva proti nezákonnému obchodu s omamnými a psychotropními látkami byla sepsána ve Vídni 20. prosince 1988 členy Organizace spojených národů. Úmluva je reakcí na znepokojivý stoupající trend nezákonné výroby, poptávky a obchodu s omamnými a psychotropními látkami, které představují vážné nebezpečí pro společnost. Úmluvu podepsaly v té době také Česká i Slovenská federativní republika.

4.2 Legislativa Evropské unie

Nařízení EP a Rady (ES) č. 273/2004, o prekursorech drog

Nařízení stanovuje harmonizovaná opatření pro kontrolu a sledování některých látek často používaných při nedovolené výrobě omamných a psychotropních látek na území EU s cílem zbránit jejich zneužití. Vztahuje se tedy na jejich výrobu a uvádění na trh.²⁹

²⁶<http://www.adiktologie.cz/cz/articles/detail/87/36/Jednotna-umluva-OSN-o-narkotickych-drogach-1961>

²⁷ Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 62/1989 Sb.(ASPI)

²⁸ <http://www.adiktologie.cz/cz/articles/detail/87/314/Umluva-OSN-o-psychotropnich-latkach-1971>

²⁹ ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÉ UNIE L 47/1 z 18.2.2004

Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 111/2005

Nařízení stanoví pravidla pro sledování obchodu s prekursory drog mezi Společenstvím a třetími zeměmi. Jedná se především o obchod s některými látkami často používanými při nedovolené výrobě omamných a psychotropních látek s cílem zamezit jejich zneužívání. Vztahuje se na jejich dovoz, vývoz a zprostředkovatelskou činnost.³⁰

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/1011

Nařízení doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004, o prekursorech drog a nařízení Rady (ES) č. 111/2005, kterým se stanoví pravidla pro sledování obchodu s prekursory drog mezi Unií a třetími zeměmi. Nařízení Komise (ES) č. 1277/2005 se ruší.³¹ Poslední změnou bylo Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/1443, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 a nařízení Rady (ES) č. 111/2005, pokud jde o zařazení určitých prekurzorů drog na seznam uvedených látek.³²

Rámcové rozhodnutí Rady 2004/757/SVV ze dne 25. října 2004

Rozhodnutí upravuje společný přístup k řešení nedovoleného obchodu s drogami, který představuje hrozbu pro zdraví, bezpečnost a kvalitu života občanů Unie, legální hospodářskou činnost a stabilitu a bezpečnost členských států. Stanoví minimální ustanovení týkající se znaků skutkových podstat trestných činů a sankcí v oblasti nedovoleného obchodu s drogami.³³ Z důvodu zahrnutí do definice drogy nové psychoaktivní látky se stávající směrnice mění za novou Směrnicí Evropského parlamentu (EU) 2017/2103 ze dne 15. listopadu 2017³⁴.

³⁰ ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÉ UNIE L 22/1 CS, z 26.1.2005

³¹ ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÉ UNIE L 47/1 z 18.2.2004

³² ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÉ UNIE L 235/6 CS z 1.9.2016

³³ ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÉ UNIE L 335, z 11. 11. 2004.

³⁴ ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÉ UNIE L 305/12 z 15. 11. 2017

4.3 Legislativa v České republice

4.3.1 Zákony České republiky

Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách

Tento zákon definuje zacházení s návykovými látkami, jejich vývoz, dovoz a tranzitní operace, dále zacházení s přípravky obsahujícími návykovou látku uvedenou přímo v prováděcím předpisu Evropské unie, který definuje prekursory drogy a léčivé přípravky obsahující uvedenou látku. Rovněž upravuje vývoz, dovoz a tranzitní operace s uvedenými látkami. V neposlední řadě se věnuje pěstování máku, konopí a koky, jejich vývozu, dovozu a zneškodňování makoviny. Poslední změny byly přijaty k datu 1. 7. 2017.³⁵

Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

S účinností od 31. 5. 2017.³⁶ Do tohoto data, 30. května 2017, byl účinný zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, známý jako tzv. „tabákový zákon“. Zákon stanoví opatření směřující k ochraně před škodami na zdraví působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami. Rovněž stanoví opatření omezující dostupnost tabákových výrobků a alkoholu, v neposlední řadě upravuje působnost správních úřadů a orgánů územních samosprávných celků při tvorbě a uskutečňování programů ochrany před škodami působenými užíváním tabákových výrobků, alkoholu a jiných návykových látek.³⁷

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích zejména §30 s nabytím účinnosti z. č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ke dni 1. 7. 2017, byl

³⁵ Zákon č.167/1998 Sb., o návykových látkách, *Sbírka zákonů*. Česká republika [ASPI]. 2018.

³⁶ Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, *Sbírka zákonů*. Česká republika [ASPI]. 2018.

³⁷ Zákon 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, *Sbírka zákonů*, Česká republika [ASPI]. 2018.

zrušen.³⁸Přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi dle ust. § 30 z. č. 200/1990 Sb. byly převedeny do zákona o návykových látkách, zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek a zákona o lihu. Dne 1. 7. 2017 zároveň nabyl účinnosti z. č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích. V souvislosti s novelou zákona o návykových látkách, přijatou v dubnu 2011, se změnil postup policie při řešení přestupků v dané problematice. Změna spočívá v tom, že se policie již neřídí zákonem č. 200 z roku 1990 Sb., o přestupcích, nýbrž zákonem č. 167/1998 Sb. o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů. Zde §39 v odstavci 2 hovoří, že přestupku se dopustí fyzická osoba tím, že

a) neoprávněně přechovává návykovou látku v malém množství pro vlastní potřebu,

b) neoprávněně pěstuje pro vlastní potřebu v malém množství rostlinu nebo houbu obsahující návykovou látku, nebo

c) umožní neoprávněné požívání návykových látek osobě mladší 18 let, nejde-li o čin přísněji trestný.

Uvedené znění upravuje přechovávání OPL v malém množství nebo pěstování rostlin nebo hub obsahujících omamnou nebo psychotropní látku. Přechovávání takové látky v množství větším než malém je již kvalifikováno jako níže popsáný trestný čin dle ustanovení § 284 TZ.

Dle ustanovení § 39, odst. 2, písm. b) zákona o přestupcích se přestupku dopouští také ten, kdo neoprávněně pěstuje pro vlastní potřebu v malém množství rostlinu nebo houbu obsahující návykovou látku.³⁹ Pěstování takových rostlin nebo hub v množství větším než malém bude kvalifikováno jako níže popsáný trestný čin dle ustanovení § 285 TZ. Za uvedené přestupky hrozí pachateli přestupku nejen pokuta až do 15 000 Kč, ale také mu lze uložit sankci napomenutí a propadnutí věci, která se může vztahovat i na předmětné omamné a psychotropní látky. Tyto látky jsou po ukončení projednání přestupku, prostřednictvím policie zničeny.

³⁸Zákon z. č. 200/1990 Sb., o přestupcích *Sbírka zákonů*, Česká republika [ASPI]. 2018.

³⁹ Zákon 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, *Sbírka zákonů*, Česká republika [ASPI]. 2018.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Dnem 1. ledna 2010 nabyl účinnosti zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění zákona č. 306/2009 Sb., a navazující předpisy. Zde byla mimo jiné provedena úprava paragrafů týkajících se nedovoleného nakládání s omamnými a psychotropními látkami.

Ustanovení § 130 definuje pojem Návyková látka. Ve zvláštní části v § 283-288, jsou vyjmenovány trestné činy přímo související s nedovoleným nakládáním s "omamnými a psychotropní látkami" – OPL. Tato úprava spočívá například u trestného činu přechovávání OPL a jedu dle § 284 TZ, kdy je trestné každé jednání trestně odpovědného pachatele, který bude neoprávněně pro vlastní potřebu přechovávat některou z vymezeného okruhu látek, uvedených v zákoně č. 167/1998 Sb., o návykových látkách ve znění pozdějších změn provedených novelou zákona, vyhlášenou ve Sbírce zákonů pod č. 106/2011 Sb. Zde došlo v roce 2015 k rozšíření seznamů o 33 dalších látek - převážně syntetických, a to nejméně v množství stanoveném v nařízení vlády. V průběhu r. 2016 došlo ke změnám spíše technického rázu v návaznosti na nový celní zákon a nový zákon o zadávání veřejných zakázek. K jeho podstatným změnám dochází od r. 2017 v souvislosti s novou právní úpravou přestupků. Absolutní trestní odpovědnost vyplývající z formálního pojetí trestného činu a je potenciálně prolomena tzv. materiálním korektivem podle § 12 odst. 2. Pro oblast drogové kriminality si lze využití tohoto ustanovení představit například v případech pěstování a následného zpracování konopí, výlučně pro účely alternativní léčby.

Ustanovení § 283 do značné míry upravuje různé způsoby nedovoleného nakládání s OPL jako např. výrobu, prodej, přechovávání OPL pro jiného atd. K významnému zpřísnění dochází zejména u pachatelů, kteří se tohoto trestného činu dopustí opakovaně a byli za toto jednání postiženi v posledních třech letech. Tomuto pachateli bude hrozit trest odnětí svobody v trvání 2 až 10 let.

Jak již bylo výše uvedeno, významnou změnu od předchozí legislativy přináší ustanovení § 284, které realizuje požadavek praxe odlišit přechovávání jednotlivých typů nelegálních OPL s přihlédnutím k jejich zdravotním a společenským rizikům. Relativně nižší trestní sazbou tak budou ohroženi uživatelé OPL, kteří přechovávají pro vlastní potřebu v množství větším než malém konopné drogy. Zde hrozí dle ustanovení § 284, odst. 1, tr. zák. pachateli trest odnětí svobody až na 1 rok, zákaz činnosti nebo propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty. Pachatelům, kteří pro vlastní potřebu v množství větším než malém budou přechovávat jakoukoliv jinou OPL než konopné drogy, bude hrozit dle ustanovení § 284, odst. 2 trest odnětí svobody

až na 2 roky, zákaz činnosti nebo propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty. Ustanovení § 284, odst. 3 a 4, tr. zák. dopadá na přechovávání OPL ve větším, resp. značném rozsahu, a to již bez ohledu na typ OPL.⁴⁰

Ustanovení § 285 upravuje pěstování pro vlastní potřebu tzv. privilegovanou, mírněji trestnou, skutkovou podstatou ve vztahu k ustanovení § 283 tr.zák., které postihuje i výrobu OPL. Ustanovení § 285 tr.zák. přitom rozlišuje pěstování konopí a pěstování hub nebo jiných rostlin obsahujících OPL. Pěstování konopí v množství větším než malém bude postihováno dle ustanovení §285, odst. 1, tr. zák., trestem odnětí svobody až na 6 měsíců, peněžitým trestem, propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty. Pěstování hub nebo jiných rostlin pro vlastní potřebu v množství větším než malém bude podléhat trestu odnětí svobody až na 1 rok, peněžitému trestu nebo propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty. Pěstování ve větším rozsahu nebo značném rozsahu již obdobně, jako je to u držení OPL pro vlastní potřebu, nerozlišuje mezi konopím, houbami a jinou rostlinou a stanoví trest odnětí svobody v délce až do 3 let nebo peněžitý trest u pěstování ve větším rozsahu a trest odnětí svobody 6 měsíců až 5 let u pěstování ve značném rozsahu. Zavedením této nové skutkové podstaty pěstování rostlin obsahujících OPL by měly být odstraněny nejasnosti ohledně postihu samotného pěstování těchto rostlin, které mohlo být podle §187 dosavadního tr. zák. stíháno jako nedovolená výroba OPL. Sušení a další příprava je považována za výrobu a zůstává trestným činem podle § 283 tr. zák.⁴¹

Co se týče nejasností ohledně pěstování konopí označovaného jako „technické“, je zákonem o návykových látkách č. 167/1998 Sb., dovoleno pěstovat rostliny, které obsahují méně než 0,3% delta 9-THC. Pokud je však rostlina pěstována na celkové ploše větší než 100 m², což platí i pro součet většího množství menších osetých ploch, má podle § 29 zmíněného zákona č. 167/1998 Sb., ohlašovací povinnost u místně příslušnému celnímu orgánu. Stejnou ohlašovací povinnost má i osoba pěstující mák setý.

Ustanovení § 286 nahrazuje stávající ustanovení § 188 tr. zák., kdy především rozšiřuje trestní sazby u prvního odstavce z původního trestu odnětí svobody v trvání 1 až 5 let na trest odnětí svobody v trvání až 5 let. Snižuje tedy spodní hranice trestní sazby. Ustanovení § 287 nahrazuje stávající ustanovení § 188 tr.zák., upřesňuje

⁴⁰ GŘIVNA T. A SPOL. Příklady trestního práva hmotného a procesního vydavatelství Leges 2013 s.7-27.

⁴¹ Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů*. Česká republika [ASPI]. 2018.

okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby u pachatele, který je členem organizované skupiny.

Ustanovení § 288tr.zák. obsahuje nový trestný čin neoprávněného nakládání s látkami s anabolickými nebo hormonálními účinky a neoprávněného používání metod s dopingovými účinky, jehož základní trestní sazba začíná na odnětí svobody až na jeden rok a končí v kvalifikované skutkové podstatě na trestu odnětí svobody na pět let až dvanáct let.

V § 289 tr.zák. - Společné ustanovení je mimo jiné dáno zákonné zmocnění stanovit nařízením vlády, jaké je množství větší než malé u OPL pro potřeby ustanovení § 283, 284 a 285 tr. zák. a které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku podle § 285 tr. zák. a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu § 285tr.zák. Toto zmocňující ustanovení bylo do trestního zákoníku zařazeno zejména s ohledem na obtíže aplikační praxe a rozdílný výklad pojmu množství větší než malé, dle předchozí právní úpravy na úrovni policie, státních zastupitelství, soudů.⁴²

Zákon č. 272/2013 Sb., o prekursorech drog.

Tento zákon upravuje v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropské unie některé povinnosti podnikajících fyzických osob, právnických osob a orgánů státní správy, které se zabývají nebo se hodlají zabývat činností s uvedenou látkou kategorie 1, 2 nebo 3, s neuvedenou látkou nebo s výchozí nebo pomocnou látkou označovanou jako „prekursor drog.“⁴³ Upravuje rovněž působnost správních orgánů při výkonu státní správy podle přímo použitelných předpisů Evropské unie upravujících prekursory drog a tohoto zákona, provádění kontroly dodržování povinností stanovených přímo použitelnými předpisy Evropské unie upravujícími prekursory drog a tímto zákonem a správní tresty za porušení povinností stanovených přímo použitelnými předpisy Evropské unie upravujícími prekursory drog a tímto zákonem.

⁴²GŘIVNA T. A SPOL. Příklady trestního práva hmotného a procesního vydavatelství Leges 2013 s.7-27.

⁴³ Zákon č. 272/2013 Sb., o prekursorech drog, Sbírka zákonů, Česká republika [ASPI]. 2018.

4.3.2 Podzákoné normy České republiky

Nařízení vlády č. 455/2009 Sb.

Nově závazně i pro soudy stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu TZ.

Nařízení vlády č. 467/2009 Sb.

Pro účely TZ., stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů.

Nařízení vlády č. 454/2009 Sb.

Pro účely TZ stanoví, co se považuje za látky s anabolickým a jiným hormonálním účinkem a jaké je jejich větší množství, a co se pro účely trestního zákoníku považuje za metodu spočívající ve zvyšování přenosu kyslíku v lidském organismu a za jiné metody s dopingovým účinkem.

Nařízení vlády č. 463/2013 Sb. o seznamech návykových látek

Vzhledem k tomu, že drogová scéna vyvíjí nové a nové látky, které lze zneužít, a mají jen pozměněnou chemickou strukturu, což ovlivní jejich název, je zapotřebí reagovat na tuto skutečnost doplňováním závazných seznamů zakázaných látek. Jednou s reakcí bylo i nařízení vlády č. 243/2015 Sb., které s účinností od 1.10.2015 mění Nařízení vlády č. 463/2013 Sb. o seznamech návykových látek, kterým bylo na seznam č. 4 psychotropních látek doplněno 19 nových látek – viz příloha. Platné znění nařízení je uvedeno ve Sbírce zákonů v částce 100 ze dne 30.9.2015. Současně došlo také ke změně Nařízení vlády č. 458/2013 Sb. o seznamu výchozích a pomocných látek a jejich ročních množství limitech (NV č. 242/2015 Sb.), v rámci, kterého byl seznam látek rozšířen o enantiomery chlorefedrinu a chlorpseudoefedrinu. Platné znění je uveřejněno také v Sbírce zákonů v částce 100 ze dne 30.9.2015.

Nařízení vlády č. 41/2014 Sb., o stanovení jiných návykových látek a jejich limitních hodnot.

V ustanovení jsou vyjmenovány hodnoty, při jejichž dosažení v krevním vzorku řidiče se řidič považuje za ovlivněného návykovou látkou.⁴⁴ Tyto hodnoty jsou uvedeny u látek jako je například: Delta-9-tetrahydrokanabinol (9-THC), Methamfetamin, Amfetamin, Kokain, Morfin a jiné. Ustanovení usnadňuje určení kvalifikace činu, zda se jedná o trestný čin nebo přestupek. Rovněž posouzení, zda byl čin spáchán pod vlivem návykové látky a jako měrou byl pachatel ovlivněn.

Vyhláška č. 236/2015 Sb.,

O stanovení podmínek pro předepisování, přípravu, distribuci, výdej a používání individuálně připravovaných léčivých přípravků s obsahem konopí pro léčebné použití. Zkráceně je veřejností nazývána jako „vyhláška o konopí“.⁴⁵

Vyhláška č. 84/2008 Sb., o správné lékařské praxi

O správné lékařské praxi, bližších podmínkách zacházení s léčivý v lékárnách, zdravotnických zařízeních a u dalších provozovatelů a zařízení vydávajících léčivé přípravky, ve znění pozdějších předpisů.

4.4 Legislativa v Polsku

V Polsku je legislativa zakotvena do několika tzv. Ustaw. Tyto jsou rozděleny podle dané problematiky. Drogová problematika je zakotvena v „*Ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.*“⁴⁶, Podobně jako Český trestní zákoník je ústava rozdělena do několika oddílů. V prvním až pátém oddílu jsou podrobně a srozumitelně vymezeny pojmy, co je to návyková látka, co je to výroba psychoaktivních látek apod. Dále jsou zde vyjmenovány rostliny, jejichž pěstování a držení je trestné. Uvedené seznamy zakázaných syntetických látek jsou v ústavě průběžně doplňovány. V dalším oddíle jsou vymezeny pojmy trestní odpovědnosti. V oddíle číslo šest řeší peněžité tresty. Oddíl č.7, vymezuje tzv. *Przepisykarne*.⁴⁷ V nich jsou rozepsány jednotlivé skutkové podstaty činů i s výší trestu podobně jako v paragrafech zvláštní části Českého

⁴⁴<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-41>

⁴⁵<https://www.drogy-info.cz/legislativa/legislativa-uvod/>

⁴⁶ <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170000783/U/D20170783Lj.pdf>

⁴⁷ Kancelaria Sejmu 105/1Opracowano na podstawie: t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 783, 1458.

trestního zákoníku. Pro představu tento oddíl je rozdělen do 25 hlavních odstavců. **V některých odstavcích se** Ústava odkazuje na tzv. KODEX KARNY, ve kterém jsou ustanoveny obecné skutkové podstaty, tresty a sankce. Legislativa je zajímavá tím, že se v Polsku neřeší množství zakázané látky. Jakékoli nedovolené držení a nakládání s omamnou nebo psychotropní látkou je důvodem, aby policie zahájila řízení, které je podobné našemu trestnímu řízení. Výsledek pak předá prokuratuře. Prokurátor rozhodne, zda bude věc dále řešena před soudem, nebo zda bude zastavena. V případě zastavení řízení, může udělit podezřelému pokutu a propadnutí věci. Výše pokuty není v žádném předpisu striktně stanovena.

Co se týče volného prodeje farmaceutik–léků, ten je v Polsku povolen i v běžných samoobslužných prodejnách potravin. Lze je zakoupit v řetězcích Kaufland Lidl, ale také v menších prodejnách typu Bedronka, Diskont. Léky typu Anti grip, Ibalgin, Ibuprofen si zákazník vezme sám do košíku a u pokladny jej běžným způsobem zaplatí. Vyjmenované léky, které obsahují zneužitelný pseudoefedrin, jsou ale v prodeji jen v lékárnách. Zde je, lze zakoupit bez lékařského předpisu. Stát, prostřednictvím nařízení, lékárnám určil množství těchto léčiv, které mohou mít fyzicky na provozovně skladem. Například 10 balení léků Claritine, 10 balení léků Modafen. Dále jsou lékárny povinny prodej většího množství, evidovat zavedením osobních údajů kupujícího do evidence. Tímto nařízením se stát snaží o regulaci a evidenci prodeje vybraných léčiv s obsahem zneužitelných látek. Kontrolu dodržování nařízení provádějí orgány lékárnické komory. Policie se kontrolám věnuje jen okrajově, v případech konkrétního podezření. Jestliže je nedodržení tohoto nařízení zjištěno, majiteli lékárny hrozí finanční postih a odebrání licence. Příklady léčiv i s obsahem zakázané látky a cenou jsou uvedeny v příloze č. I.

4.5 Shrnutí

Co se týče drogové problematiky, je v rámci OSN a Evropské unie legislativa dosti zastaralá. I přes neustálé doplňování nereaguje na trendy vývoje této kriminality vždy dostatečně rychle. Legislativní procesy by měly fungovat pružněji a nebýt tak zkosnatělé, protože právě toho výrobci a distributoři drog využívají. Legislativa na této úrovni by měla v zásadě řídit všechny členské země a nastolit stejná pravidla k potírání této kriminality. Rovněž by se měla zaměřit na kontrolu dodržování daných předpisů.

Legislativa v České republice je obsáhlá, ale dosti složitá. Prostý občan, který nemá právního podvědomí, se v ní těžko vyzná. Zvláště mladí lidé se těžko orientují v tom, co je trestným činem, přestupkem, správním deliktem nebo jen chováním mimo kodex slušnosti. Neustálé změny zákonů a předpisů nevedou k zjednodušení, nýbrž k určitému zmatku. Vznikají takzvané díry v zákonech, kterých využívají různé skupiny ve svůj prospěch.

V Polsku je legislativa drogové kriminality daleko jednodušší. Na rozdíl od naší legislativy, kde je směrodatné množství zakázané látky, které určuje, podle kterého zákona se bude v dané věci postupovat, v Polsku je postup jednotný a nebezpečnost činu posuzuje prokuratura. Ta však nemá jasná kritéria posuzování, což může vést k rozdílným pohledům jednotlivých prokurátorů na stejnou trestnou činnost.

5 Kazuistika – Amsterdam shop

Legislativa v ČR, jak se ukázalo, není úplně dokonalá. Obchod s návykovými látkami je natolik lukrativní, že prodejci jsou schopni zaplatit neuvěřitelné částky peněz za získání informací, jakým způsobem by zákony mohli obejít. Pokud se jim to podaří alespoň na nějakou dobu, jsou jejich výdělky mnohonásobně vyšší než vynaložené peníze za právníky, odborníky na chemii a biologii. Jeden z nejznámějších případů této činnosti je případ sítě obchodů pod názvem Amsterdam shop z přelomu roku 2010/ 2011. Vlastníkem byla společnost Poland Corporation s.r.o., zabývající se prodejem „sběratelských předmětů a suvenýrů“. Na území ČR tak postupně vznikla síť kamenných obchodů, a to především na Severní Moravě, v městech Český Těšín a Ostrava. Za sběratelské předměty byly vydávány balíčky obsahující neznámou látku. Majitelé této sítě obchodů pocházeli z Polska. Odtud byly rovněž tyto upomínkové předměty dováženy. Síť obchodů Amsterdam shop se vlivem reklamní kampaně pod názvem „Kupuj to, co je legální“ rozšiřovala i mimo oblast moravskoslezského kraje. Také ve sdělovacích prostředcích se začaly objevovat informace o prodeji „legálních drog“ na území České republiky. Jeden z těchto obchodů se objevil také v Olomouci. Prodejny svou činnost nijak neskrývaly. Výrazná vnější výzdoba výloh, napovídala, oč tu jde. Postihovat prodej těchto předmětů však nešlo, neboť obsahovaly látky, které nebyly uvedeny v národním seznamu zakázaných látek, a to i přesto, že byly prodávány jako látky se shodnými účinky, jak je tomu u zakázaných návykových látek. Látky byly veřejně přístupné celé veřejnosti pod záštitou prodeje legálních předmětů. Proto většina klientů byli tzv. experimentátoři z řad studentů. Šlo o syntetické dosud neznámé látky s nepředvídatelnými účinky. Tyto se také potvrdily v několika případech intoxikovaných osob, které musely být hospitalizovány, a látku nebylo možno identifikovat běžným vyšetřením. Odborníci na toxikomanii okamžitě varovali před vážným nebezpečím. Proto muselo dojít také k rychlé změně legislativy v podobě doplnění národního seznamu zakázaných látek. Nejprve však musely být tyto látky prozkoumány. Naštěstí díky profesionálnímu a iniciativnímu přístupu pracovníků Kriminálního ústavu Praha, odboru technických a přírodovědných zkoumání bylo možné jednoznačně popsat a identifikovat složení „sběratelských předmětů“ v relativně krátké době. Rovněž se policii podařilo získat potřebné kontakty na odborná pracoviště v Polsku. Zde bylo možno načerpat cenné informace o jejich řešení tohoto problému. Také došlo k dohodě o společné spolupráci, aby se zamezilo dalšímu šíření těchto látek.

V rámci operativního šetření byly získány poznatky, že jsou mezi narkomany známy informace o obchodě v Olomouci, kde jsou „úplně legálně“ prodávány drogy s účinky pervitinu. Dle těchto informací přicházejí místní dealeri pervitinu o zákazníky, neboť tyto látky mají stejné účinky, ale nižší cenu. Rovněž byly poznatky, že účinky některých „sběratelských předmětů“ jsou skutečně obdobné jako u pervitinu s tím, že po aplikaci chybí tzv. „dojezd“. Tím se stávaly žádanějšími. Šlo tedy o zcela nový fenomén prodeje drog, prodejce působil formálně a legálně jako řádná obchodní společnost, která má „legální“ zaměstnance, pojištění, přihlášení k dani apod. Byl zde předpoklad značných zisků společnosti a kvalitního právního zázemí. Byla zde také hrozba, že obchodníci mají v záloze celou škálu obdobných látek, které se rovněž nenacházely na seznamu zakázaných látek. Jeho neustálé doplňování je však problém. Bylo tedy nutné tento prodej co nejrychleji zastavit, a to zákonným způsobem, ustanovením právní kvalifikace, podle nichž by mohla policie postupovat. Vzhledem k tomu, že látky nebyly uvedeny v národním seznamu zakázaných látek, přicházela do úvahy pouze skutková podstata tr. činu šíření toxikomanie dle ust. § 287 trestního zákoníku. V době zahájení úkonů trestního řízení neměla policie žádné průkazné informace a znalosti o složení prodávaných předmětů. Především o jaké chemikálie vlastně jde a zda je bude možno v dostupných laboratořích zkoumat. Dále zda se v České republice najde znalec, který bude schopen objektivně určit a popsat o jaké chemické látky jde a jak působí na lidský organismus. Rovněž nebyly známy zkušenosti s těmito látkami ani v zahraničí, zejména v Polsku. Policie získala 11 ks prodávaných upomínkových předmětů ke zkoumání. Výsledkem zkoumání znalce v oboru kriminalistiky, odvětví chemie, bylo zjištěno, že ve zkoumaných předmětech jsou přítomné látky:

MEFEDRON označovaný také jako 4-methylcathinon (*4-MMC*) který je syntetický derivát cathinonu. Má obdobné stimulační účinky jako Extáze (*MDMA*), kokain nebo amfetamin. Účinky na organismus člověka jsou obdobné jako u zmíněných drog, někdy se mohou vyskytnout i mírné halucinogenní účinky.

JWH-081, JWH-250 což jsou syntetické cannabinoidy, tedy látky podobné svým účinkem tetrahydrocannabinolu (THC). Mají prokazatelně vyšší a dlouhodobější účinky než přírodní THC, navíc hrozí nebezpečí předávkování.

MDPV označovaný také jako 3,4-methylenedioxypropylamfon nazývaný někdy též jako „nový Mefedron“ což je syntetický derivát cathinonu. Je strukturálně podobný

MDMA, ale má v porovnání s ní jen mírné stimulační účinky. Jeho účinky jsou však velmi podobné kokainu nebo obecně amfetaminům.

Jak bylo policií zjištěno, jde o látky, které působí na neuroreceptory jako inhibitor zpětného vychytávání neurotransmiterů. Lze tedy důvodně očekávat rozvoj psychické závislosti se silnou touhou po látce a potřebou zvyšovat dávky. Bylo tedy potvrzeno, že jde o drogy „se vším všudy“ a prověřované jednání je tedy pro společnost značně škodlivé. Bez jakékoliv pochybnosti bylo prokázáno, že zakoupené „sběratelské předměty“ obsahují látky, které svými nepříznivými účinky na lidský organismus naplňují znaky návykové látky. Významné nebezpečí spočívá v jejich špatné až téměř nulové možnosti identifikace v organismu člověka. V příloze IV. jsou pro ukázkou některé sběratelské produkty zobrazeny.

Dle tohoto závěru a dalšího šetření policie byli majitelé podezřelí ze spáchání trestného činu šíření toxikomanie podle § 287 odst. 1 odst. 2 písm. c) tr. zák. Následně byl jeden ze spolumajitelů pětadvacetiletý Artur Slawomir Kamedula Okresním soudem v Olomouci, odsouzen k trestu odnětí svobody na 2 roky nepodmíněně, k vyhoštění na dobu 6 let a propadnutí věci ve formě finančních prostředků a zajištěného majetku. Amnestie Václava Klause v roce 2013 jej zbavila zbytku trestu. Propuštěný opustil Českou republiku z důvodu vyhoštění, na které se amnestie nevztahovala. Rovněž byly všechny kamenné obchody značky Amsterdam Shop uzavřeny. V této době proběhla novela, která doplnila do seznamů omamných a psychotropních látek celkem 33 položek. Mezi 30 látkami, které zakázala, jsou například butylon, flefedron, mefedron, methylon, nafyron a salvinorin A. Novela také doplnila seznamy látek, s nimiž mohou nakládat pouze oprávněné osoby pro lékařské či veterinární účely, o opioidykarfentanil a tapentadol a o anestetikum ketamin, který bude podléhat přísnějšímu režimu.⁴⁸

V roce 2013 řešila ostravská policie obdobný případ. V bytě v Českém Těšíně zajistila 13 tisíc balíčků s různými chemikáliemi připravených k balení a odeslání. Zároveň zadržela Poláka, který se právě chystal odeslat 25 zásilek na různá místa v České republice. Muž podle policie provozoval internetovou prodejnu Amsterdam shop. Policie zadokumentovala, že zboží od zadrženého muže si objednalo minimálně 100 zákazníků z celé České republiky. První analýzy zadržených zásilek ukázaly, že jde

⁴⁸BULLETIN: Nové drogy a jejich účinky. Praha : PČR, 2015. s. 16.

o syntetické náhražky marihuany a pervitinu s obdobnými či spíše ještě silnějšími účinky. Šéf ostravské protidrogové policie Jiří Kopeček uvedl, že se nejedná o látky, které byly v roce 2011, kdy vstoupila v platnost novela příslušného zákona, zařazeny na seznam zakázaných drog. Mají trošku jiné složení, ale obdobné účinky.

Výrobci tak reagují na novelu, pozmění molekulární strukturu látek tak, aby psychotropní účinky byly zachovány, ale aby drogy neobsahovaly látky uvedené v příloze příslušného zákona.⁴⁹

Zemí původu syntetických drog dle zjištění policie je Asie, především Čína. V těchto zemích nejsou žádná pravidla. V moderně vybavených továrnách dokážou moderní technologie vytvářet molekuly látek, hned po navržení jejich struktur. Dle požadavků odběratele, továrna vyrobí cokoliv v minimálním množství půl kilogramu. Horní hranice není rozhodující.

V Evropě je možné na internetu nebo na černém trhu sehnat až 620 nových psychoaktivních látek. V roce 2016 bylo v Evropě zachyceno 66 nových psychoaktivních látek, což je proti roku 2015 pokles, protože v tomto roce bylo objeveno 98 nových látek. Částečně zabralo, že evropské vlády se snaží tyto nové drogy ihned zařadit mezi zakázané látky.⁵⁰

Jak to začalo v Polsku

Odpověď na tuto otázku poskytl polský Národní úřad pro drogovou prevenci ve Varšavě. Vše začalo v roce 2008 internetovým prodejem „*dopalacz*“, česky „dobíječ“. Jednalo se o předměty obsahující chemické látky s povzbuzujícími účinky. V polovině roku 2008 byl otevřen první kamenný obchod v městě Lodži. Na konci roku 2008 již bylo v Polsku takových obchodů 40. V roce 2010 se počet obchodů vyšplhal na více než 1 300. Jako první vzniká síť obchodů Dopalezce.com, kterou následuje řada dalších jako Smart Szop, Smile Shop, Euforia Shop a mnoho jiných.⁵¹ Obchody nabízejí za využití atraktivní reklamy nezvykle bohatý sortiment chemických substancí jako reklamní předměty, koupelové soli apod. Kupující užívají tyto látky jako omamné a celkem je zaznamenáno více než 300 vážných zdravotních komplikací. To budí

⁵⁰ Český statistický úřad [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-03-13]. Dostupné na WWW: <<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf>>.

⁵¹ https://www.szkolnictwo.pl/szukaj,Wykaz_%C5%9Brodok%C3%B3w_odurzaj%C4%85cych_i_substancji_psychotropowych

značnou pozornost lokálních i celostátních médií a jde o jedno z hlavních mediálních témat v Polsku. Situace je řešena na centrální úrovni a ke dni 8. 10. 2010 zasahuje hlavní polský hygienik a z jeho pokynu policie uzavírá všechny obchody. Následně dochází ke změnám zákonů, týkajících se volného prodeje syntetických drog.⁵²

⁵² Prawo sejmoweve Polski 2017 dostupné online na:

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170000783/U/D20170783Lj.pdf>

6 Drogová kriminalita v příhraničí s Polskou republikou

6.1 Charakteristika regionu

Česko-polská státní hranice je státní hranice mezi Českem a Polskem. Její délka dosahuje 796 kilometrů, a nachází se na ní nejvýchodnější a nejvyšší bod Česka.

Na polské straně představuje hranice s Českem přibližně 23 % z délky polských státních hranic. Začíná severozápadně od Hrádku nad Nisou, pokračuje ve směru k východu přes Frýdlantský výběžek, Jizerské hory, Krkonoše, pokračuje Orlickými a Rychlebskými horami, Hrubým Jeseníkem až k Opavě. Odtud dále pokračuje k Ostravě a přes Český Těšín až k Hřčavě, kde se nachází trojmezí mezi Českem, Polskem a Slovenskem. Na hranici bylo celkem 19 mezistátních hraničních přechodů, dnes je možné ji překračovat jako vnitroschengenskou volně.

Na hranici s Polskem je vybudováno mnoho hraničních přechodů a cykloturistických stezek. Téměř celá příhraniční oblast je vyhlášenou turistickou destinací pěší turistiky a cykloturistiky. Samotná cykloturistika, která v posledních letech po vybudování a propagaci tzv. Rychlebských cyklostezek, zaznamenala obrovský příliv turistů. Stezky se pyšní několika trasami různých obtížností, kdy ty nejobtížnější vyhledávají vyznavači adrenalinového sportu. Tito návštěvníci mají většinou velice drahé vybavení, které je velikým lákadlem pro zloděje.⁵³ Toto samozřejmě sebou přináší nárůst majetkové kriminality spočívající v odcizených kolech a osobních věcech cyklistů. Většina odcizených kol končí rovněž jako jiné odcizené věci v Polsku. Dle získaných poznatků do naší oblasti s pohybem cyklistů najíždějí velice dobře organizované gangy, které si vytipují ty nejdražší kola a tyto následně odcizí. Není výjimkou, že na policii nahlásí turista odcizení kola v hodnotě od 40 000 do 80 000 Kč.⁵⁴

Dále se zde nachází několik lyžařských vleků a tras pro běžkové lyžování, navštěvované rovněž širokou veřejností od nás i ze zahraničí. V tomto období se stávají předmětem zájmu lyžařské vybavení a osobní věci v automobilech. I zde se jedná mnohdy o velice drahé vybavení. Hitem letošní sezony je odcizení celého úložného boxu (tzv. rakve) ze střešních nosníků automobilu. Takto zloděj odcizí lyžařské

⁵³<http://www.rychlebskestezky.cz/cs/>

⁵⁴<https://olomoucky.denik.cz/>

vybavení několika lidí najednou, a to i s velice žádaným a módním automobilovým doplňkem.

Hraničních přechodů, kterých lze nekontrolovatelně využít pro přechod osobním automobilem, jak již bylo zmíněno, je celá řada. Lze je v současné době využít pro průjezd osobním automobilem bez jakékoliv kontroly a to oběma směry. Tato skutečnost logicky láká mimo turistů i pachatele různorodé trestné činnosti. Tito pachatelé nezřídka používají různých lstí, kdy se například pohybují dvěma vozidly. Jedno vozidlo prověří, zda není přechod či jeho přístupová cesta střežena hlídkou cizinecké, dopravní nebo pořádkové policie. Ihned po průjezdu si sdělí situaci za pomoci mobilních telefonů nebo krátkovlnných vysílaček. Hraničních přechodů využívají ponejvíce pachatelé majetkové trestné činnosti. Tito po odcizení věcí policii přecháží zpět přes hranice a vyhnou se dalšímu pronásledování. Velice rozšířenou je i trestná činnost související s narkotiky. Hranic je využíváno pro převoz u nás vyrobeného pervitinu. Tento je vyráběn z léků obsahujících metanfetamin, které jsou i přes registraci v Polsku volně k dostání. Jsou to například výše zmíněné léky Modafen, Nurofenantigrip, Acatazatoxi a další. Tyto léky se pak směňují za u nás vypěstovanou sušenou marihuanu a vyrobený pervitin. Pohyb polské mládeže je značný i na diskotékách a jiných podobných akcích u nás. Za zmínku stojí i mnoho let pořádané tzv. Pojivo, což je vyhlášený festival rockových a punkových kapel pořádaný v těsné blízkosti státní hranice. Zde se v minulosti objevily i hudební skupiny podporující hnutí skinheads propagující rasismus. Rovněž zde mají svou tradici tzv. moto-srazy, což jsou srazy motorkářů, na kterých se objevují členové různých motorkářských klubů či gangů, například členové Hells Angels, v jejichž řadách jsou i dealeri drog. Tyto akce jsou monitorovány českou i polskou policií, přesto tato kontrola nezabrání užívání a distribuci drog.

6.2 Počátky nárůstu drogové kriminality

Značný nárůst drogové kriminality v České republice byl spjat s uvolněním morálky a přílivem západní kultury po revoluci roku 1989. Příliv cizinců a rozprodávání státního majetku sebou přinesl i zájem cizojazyčných mafií o působení na našem území. Dalším krokem byl vstup České republiky do Evropské unie a následné otevření státních hranic po podepsání Schengenské dohody. Prováděné výzkumy dokazují úzkou spojitost ekonomických a sociálních ukazatelů s rizikovým chováním, mimo jiné

i s užíváním drog. Některé z těchto faktorů jsou v příhraničí natolik nepříznivé, že s vysokou pravděpodobností negativně ovlivňují způsob života, jeho kvalitu a chování obyvatel této oblasti. Jedním z negativních faktorů je vysoká nezaměstnanost. S tímto je spjata nízká úroveň mezd obyvatel. Tato je hluboko pod průměrem mezd v České republice.

Mnoho mladých lidí si tak snaží vylepšit svou ekonomickou situaci nelegálním způsobem, nejrůznějšími činnostmi nebo výrobou drog. K vybočení z reality jsou pak často drogy užívány.

7 Průzkum problematiky

V rámci průzkumu pro vykreslení problematiky regionu v příhraničních oblastech s Polskou republikou byl proveden řízený rozhovor s kriminalistou zařazeným na útvaru Služby kriminální policie a vyšetřování Krajského ředitelství policie Olomouckého kraje územního odboru Jeseník. Další řízený rozhovor byl proveden s osobou, která se zabývala výrobou a distribucí omamných a psychotropních látek a je sama uživatelem těchto látek. Rozhovory byly zaměřeny na základní poznatky o drogové kriminalitě, která je páchána v jednom z příhraničních regionů. Závěrem je uvedeno srovnání drogové problematiky opačně postavených osob, zhodnocení daného regionu s uvedením návrhů na preventivní opatření.

7.1 Řízený rozhovor s kriminalistou

1) Jaké je Vaše zařazení a vyplývající úkoly týkající se drogové kriminality?

„V současné době jsem zařazen na pracovišti územního odboru Jeseník, služby kriminální policie a vyšetřování obecné kriminality se zaměřením na oblast toxikomanie. Jsem rovněž členem zde zřízeného toxi-týmu, kde provádím mimo jiné preventivní a metodickou činnost. Mou pracovní náplní je vyhledání a následné rozpracování trestné činnosti, za použití operativně pátracích prostředků. Rovněž se podílím na zpracování nápadu trestné činnosti v rámci územního odboru Jeseník. V neposlední řadě spolupracuji s celorepublikovým útvarem Národní protidrogové centrály, kde se účastním společných akcí.“

2) Jakou trestnou činnost spojenou s drogami nejčastěji řešíte?

„Nejčastěji se setkávám s pachateli trestných činů souvisejících s výrobou a jiným nakládáním s omamnými a psychotropními látkami, nezákonným pěstováním rostlin konopí, distribucí a držením předmětů pro výrobu drog. Zde provádím potřebná šetření pro vyšetřovatele. Také se setkávám s pachateli majetkové trestné činnosti, násilné trestné činnosti včetně domácího násilí, a řidiči kteří, byli prověřováni pro jízdu pod vlivem OPL. Zde se nepodílím přímo na vyšetřování, ale provádím poznatkovou činnost k získání informací o původu užitých OPL.“

3) Jak byste charakterizoval region, ve kterém působíte, z pohledu drogové kriminality?

„Co se týče regionu, ten je specifický svým postavením v blízkosti státní hranice s Polskem. Odedávna zde převládala trestná činnost související s nezákonným přechodem hranic a nelegálním dovozem zboží. V minulosti se jednalo o cigarety a oblečení. Dnes probíhá díky Schengenskému prostoru nelegální dovoz volně prodejných léků, které jsou určeny k výrobě drog. Tyto se nám ve spolupráci s celní správou daří zachytávat čím dál častěji. Dovozy těchto léků jsou buď Češi, kteří nakoupili prekursory pro vařiče pervitinu, nebo Poláci, kteří prekursory převezou přes hranice a u nás je směňují za marihuanu nebo pervitin. Tyto drogy pak často za dvojnásobek běžné ceny prodávají v polském vnitrozemí. Další specifičností regionu je horský terén s odlehlými lesy lemujícími pole a louky. Tyto lokality jsou využívány k pěstování konopí. Tento outdoorový způsob pěstování je v regionu velice rozšířen. Každoročně se nám podaří odhalit desítky takových tzv. políček. Povětšinou se jedná o políčka do 20 ks rostlin. Pěstitelé se svými výpěstky často chlubí na Facebooku Twitteru a podobně. To nám také často mnohé prozradí. Vzhledem k tomuto druhu pěstování je cena marihuany v regionu ve srovnání s vnitrozemím nízká. Nejedná se však o nejkvalitnější marihuanu s velkým obsahem THC, kterého dosahují kytky pocházející z indoorových pěstíren. Indoorovému pěstování se v regionu věnují jen organizované skupiny pěstitelů. Tito si zpravidla pronajmou opuštěný objekt na odlehlém místě, kde vybudují krátkodobou pěstírnu. Tu využívají do té doby, dokud nepojmou jakékoliv podezření, že se o ně zajímá policie. Ihned pak tento objekt opouští. Vypěstovaná marihuana končí daleko od hranic regionu. Nezřídka se jedná o zahradníky vietnamské národnosti, kteří vůbec z budovy nevycházejí. Mohu uvést jeden příklad z podzimu roku 2016. Tehdy nám byly předány poznatky o odlehlé rekreační chalupě, ve které se již delší dobu v nočních hodinách svítí, ale pohyb lidí v okolí nebyl zaznamenán. Poznatky vyšly od členů místního mysliveckého sdružení. Předány byly však s týdenním zpožděním. Při provedené prověrce u budovy bylo zjištěno, že se uvnitř nachází několik desítek květináčů se zbytky stonků rostlin konopí, a nad nimi byly umístěny světelné rampy s výbojkovým osvětlením. Po kontaktování majitele žijícího mimo region, aby nám umožnil vstup do objektu, tento nám sdělil, že domek pronajal jednomu vietnamskému obchodníkovi z Olomouce k rekreačním účelům. Na smlouvě o pronájmu byl uveden falešný doklad občana Vietnamu, který se již více než deset let nenachází v České republice. Objekt byl zřejmě opuštěn ve spěchu. V ledničce a v hrncích na sporáku byly ještě zkažené potraviny. Nikdo

se nenamáhal s vystěhováním vybavení pěstírny. Dle kriminalistických techniků, ne všechno sklizené konopí dosáhlo stádia dozrání. Tento případ zneužití odlehlých objektů není ojedinělý.“

4) Jaká je dostupnost drog ve vašem regionu?

„Dle mého názoru je velmi snadné v našem regionu sehnat nejběžnější drogy typu marihuana a pervitin. Sezónně pak i lysohlávky. Jiné drogy, jako jsou například kokain, heroin LSD, Spice, se objevují jen sporadicky. Většinou jsou dovezeny návštěvníky z vnitrozemí, nebo lidmi, kteří dojíždějí do škol a za prací mimo region. V poslední době se zde na diskotékách a společenských akcích čím dál častěji objevují tablety extáze. Tato droga je oblíbená hlavně u polské mládeže. Dle našich zpráv, ale výrobce dodávané drogy není z našeho regionu.

5) Kde vidíte hlavní příčiny, proč se lidé uchylují k užívání drog?

„Dle mého názoru uživatelé drog hledají únik z reálného života a také dobrodružství a netradiční zážitky spojené s braním drog. Samozřejmě si neuvědomují nebezpečí negativních následků. Nejvíce se setkávám s pachateli, kteří mi sdělují, že s drogou začali v mladém věku někde na druhém stupni základní školy, nebo na učilištích. Důvodem byla nuda a vytahování se před partou kamarádů. Vesměs slychávám stejný průběh, kouření cigaret, popíjení alkoholu, kouření marihuany, šňupání pervitinu. Droga jim poskytuje pocit blaha a euforie, tak proč by se jí zbavovali. Když náhodou drogy nezvládnou, tak jim stát pomůže a vyléčí je. Mladí lidé si nepřipouští, že by zrovna jim mohla droga ublížit. Další příčinu vidím v její dostupnosti. Drogy lze sehnat téměř všude za dostupnou cenu. V případě odhalení neoprávněného držení drog jsou tresty až směšně nízké. V neposlední řadě je zde efekt zakázaného jablka. Co je zakázané, je IN.“

6) Můžete uvést některá preventivní opatření týkající se drogové kriminality, které jsou nejčastěji využívány ve vašem regionu? Popřípadě jak jsou tyto opatření účinná.

„Co se týče prevence v této oblasti, tak bych zmínil pořádání přednášek, besed a setkání s žáky základních škol, středních škol a učilišť. Zde se velice osvědčily přednášky s ukázkou práce služebního drogového psa. Tyto přednášky jsou ze strany vedení škol stále žádanější. Přednáška probíhá klasickou formou besedy s vysvětlením

druhů a účinků drog. Poté se přistupuje k ukázce vyhledávání, kdy je služebnímu psu podstrčen vzorek drogy, kterou vyhledává v prostředí šaten nebo učeben. Nezřídka je během této ukázky u žáků nelezena i jiná droga než ta podstrčená. Nález je pak řešen individuálně dle platné legislativy a daných postupů. Školou jsou tyto přednášky vnímány, jako účinná prevence, která odrazuje žáky, aby nosili do školy drogy. Nutno podotknout, že přednášky nejsou nikdy žákům dopředu avizovány.

Další preventivní opatření, které provádíme, spočívá v nepravidelných kontrolách parků, hřišť, veřejných prostranství a restaurací. Zde jsou kontroly zaměřeny na neoprávněné držení drog a požívání alkoholu mladistvými. I zde se využívá práce služebního psa.

Také bych zmínil pravidelné setkání se zástupci obcí, kde se řeší stav kriminality v regionu.

Závěrem lze uvést společné preventivní akce ve spolupráci s celní správou České republiky, která je zaměřena na převoz prekurzorů. Spočívá v důsledné kontrole vozidel překračujících státní hranici. Tyto akce jsou z mého pohledu také velice úspěšné.“

7) Jak byste hodnotil spolupráci s polskou policií, případně jaké byste navrhoval zlepšení?

„Spolupráce s polskou policií by mohla být na lepší úrovni. Potřebné předávání operativních poznatků o pohybu pachatelů a překupníků drog, není zrovna na nejvyšší úrovni. Pomohla by aktivnější spolupráce a rozpracování jednotlivých případů. Zvláště by měly z jejich strany probíhat důslednější kontroly povinnosti registrace a zákazu prodeje většího množství vybraných léčiv v polských lékárnách. Navrhoval bych více společných setkání a preventivně bezpečnostních opatření, věnovaných drogové problematice.“

8) Můžete porovnat drogovou kriminalitu Vašeho regionu s ostatními územními odbory, které sousedí s Polskou republikou?

„Na společných setkáních v rámci různých školení a informačně metodických zaměstnání se často setkávám s kolegy z dalších územních odborů, příhraničních oblastí s Polskem. Své poznatky a problematiku mezi sebou konzultujeme. Vesměs mohu říci, že se vždy jedná o obdobnou trestnou činnost jako v našem regionu. Rozdílem mohou být snad jen lokality, ve kterých byli v poslední době hromadně sestěhováni tzv. nepřizpůsobiví občané. Snadný výtěžek z prodeje prekurzorů nebo vyrobených drog pak

láká organizované skupiny těchto občanů, kteří se do tohoto druhu kriminality začínají stále více zapojovat. Trend osídlování pohraničí touto skupinou lidí se zavádí v celé republice. Ani v našem regionu tomu není jinak. Za poslední rok počet těchto občanů v regionu rapidně stoupl. Musíme se tedy připravit na nárůst této kriminality. “

9) Jaké byste navrhoval změny v boji proti drogové kriminalitě?

„Jako první bych navrhoval sjednocení legislativy na úrovni Evropské unie. Shodná pravidla pro prodej léků s obsahem pseudoefedrinu a ostatních prekurzorů. Zpřísnit postihy za výrobu, distribuci a držení drog. Sjednocení a navýšení pravomocí policie při vyšetřování trestné činnosti a větší mezinárodní spolupráci. “

7.2 Řízený rozhovor s osobou z drogového prostředí

1) Můžete mi sdělit pár informací o své osobě?

„Je mi 27 let, jsem svobodný a momentálně nemám stálé zaměstnání. Přivydělávám si občasnými brigádami. Žiju se svou babičkou v nájemném bytě. “

2) Jste v současné době uživatelem drog?

„Ano, jsem občasným uživatelem marihuany a pervitinu. “

3) Kdy jste se poprvé setkal s drogou a jak na Vás působila ?

„Poprvé to bylo někdy na základní škole. Myslím si, že asi tak v sedmé třídě. Před školou kouřil starší spolužák marihuanu, a tak jsme ho s klukama přemluvili, aby nám taky trochu dal. Účinky si už nepamatuji. Další kouření jsem již nevyhledával. Když spolužáci marihuanu kouřili, jen jsem s nimi postával, ale nelákalo mně to dále zkoušet“

4) Pokračoval jste ještě s užíváním marihuany ?

„Marihuanu jsem pak kouřil až někdy na gymnáziu. Důvodem bylo asi to, že ji kouřili i moji noví spolužáci a já jsem se nechtěl od nich lišit. V té době to nebylo ve škole tak hlídané. Nikdo nám nekontroloval batohy, netestoval nás a podobně. Marihuanu jsem v té době nekupoval. Dostal jsem ji vždy zadarmo od kamarádů. Kluci si ji pěstovali sami, většinou někde u lesa nebo v kukuřičném poli. Časem jsem od nich

získal zkušenosti, jak si marihuanu vypěstovat sám. Nejprve jsem začal s třemi kytkami. Ty jsem měl zasazené u lesa za obcí a chodíval jsem je s kamarádem pravidelně zalévat. Po dozrání jsme je tajně sušili u něj na půdě. Usušenou marihuanu jsme si pak rozdělili. Marihuanu jsme si pak se spolužáky ve škole vyměňovali a hádali jsme se, kdo má lepší model. S přibývajícimi zkušenostmi jsme začali pěstovat čím dál více kyttek. Přebytek marihuany jsme pak prodávali na diskotékách Polákům. Peníze jsme většinou propili nebo prosázeli ve výherních automatech. Dnes si marihuanu pro sebe kupuji od osvědčeného dodavatele.“

5) Jak jste se dostal k tvrdým drogám a jak na Vás působily?

Po maturitě jsem šel na vysokou školu do jednoho nejmenovaného velkoměsta. Bydlel jsem na vysokoškolských kolejích. Tam jsem se poprvé setkal s pervitinem. Pamatuju si, že jsme tenkrát propařili tři dny a vůbec jsme nespali! Pokud mám popsát účinky pervitinu, tak mohu říci, že jsem se po něm cítil plný síly, sebevědomý, suverénní, bez zábran. Všechno mi vycházelo! Zkoušky jsem zvládal, aniž bych se musel na ně připravovat. Stačilo mi navštěvovat přednášky. Nepotřeboval jsem ani jíst, což se ovšem projevilo na mé váze. Zhubl jsem tenkrát asi 10 kg během tří měsíců. V té době jsem bral pervitin asi 3x týdně. Občas jsem do toho kouřil i marihuanu. To byl ale spíše doplněk na zlepšení nálady. Peníze jsem měl od rodičů. Těm jsem nalhal, že potřebuju na jídlo, které si musím kupovat kvůli speciální dietě. Občas jsem také prodal nějaké své věci. Asi po půl roce se ale začaly dostavovat stavy únavy. Byl jsem schopen prospat i dva dny v kuse. Přestal jsem chodit na přednášky, a nakonec mě z vysoké školy vyhodili. V té době se spolužáci odstěhovali z kolejí na privát. Tím myslím pronajatý byt. Já jsem nechal své rodiče v domnění, že školu stále navštěvuji a bydlel jsem na privátě s nimi. Celé dny jsme propařili. V té době jsem se seznámil s jedním vaříčem. Ten mi nabídl, že mně za 5000 Kč naučí vařit. S kamarádem jsme prodali Playstation a šli jsme do toho. Tak jsem se dostal k vaření. Po zakoupení všech věcí jsme uvařili první pervitin. Jenže jsme šetřili na práškách a bylo nám z něho pěkně blbě. Kamarád se pak druhý den opil a celou varnu rozbil. Tenkrát jsme se pohádali a já odjel domů. Rodičům jsem řekl, že jsem školu nezvládal, a tak jsem ji na rok přerušil. Jiné drogy jako kokain nebo heroin jsem nikdy neužíval.

6) Pokračoval jste ještě ve výrobě pervitinu?

„Ano. Spráhnul jsem se s kamarádem z gymnasia a s ním jsme dali dohromady malou varnu. Byla výhoda, že jsme byli blízko hranic. Stačilo zajet do nejbližší vesnice

a v samošce koupit Modafen nebo Claritin. U nás byly tyto léky jen na předpis. Chemky jsme pak posháněli v drogérii. Zpočátku jsme pervitin vařili jen pro nás a úzký okruh známých. Pak se nám ale zalíbilo, že je po něm taková poptávka. Začali jsme ho prodávat tomu, kdo si řekl. Tím myslím i překupníky, kteří ho prodávali dál. V té době jsem byl absolutně finančně nezávislý. Měl jsem více peněz než můj otec, který má stavební firmu a dřel od rána do večera. Spoustu vydělaných peněz jsem ale prohrál v automatech.

7) Spolupracoval jste někdy s někým z Polska?

„Ano. Někdy v roce 2015 jsem se seznámil se jedním Polákem, se kterým jsme začali spolupracovat. On nám vozil vyloupané prášky a my mu platili pervitinem nebo sehnanou marihuanou. Někteří naši odběratelé měli přebytky marihuany a chtěli jí prodat. Tak jsme jim to domluvili v Polsku a všichni byli spokojeni.

8) Sdělte mi, jak probíhal nákup a převoz prekurzorů nebo drog přes hranice?

„Nákup prášků nebyl žádný problém. V Polsku léky prodávali i u pokladen v samoobsluhách. Stávalo se, že jsme jich museli objet několik, protože neměli dostatek balení. V lékárnách to taky nebyl problém, lékárníci byli vždy spokojeni, že mají takový kšeft. Později jsme měli dohodu, že jsme jim dali předem vědět, co chceme nachystat. Po příjezdu jsme jen u pokladny zaplatili a ze zadního vchodu lékárny si vyzvedli nabalené igelitové tašky s léky. Později, když začali zavádět registrace odběratelů, měli jsme přes Poláky domluvené doklady, na které se to rozepisovalo. Zápisy asi nikdo nekontroloval. Hlavně, že tam bylo nějaké jméno. Co se týče převozu a policejní kontroly, tak v tom nebyl taky žádný problém. Mněli jsme vytipovanou dobu, kdy se ani na jedné straně hranice nenacházely žádné hlídky. Střídání služeb, oběd a podobně. Také jsme používali vždy dva automobily a dávali si telefonem avízo o případném pohybu policie. Hraničních přechodů, které jdou projet autem, je strašná spousta, takže pokud byl jeden hlídáný, tak jsme projeli druhým.“

9) Vyšetřovala vás někdy policie?

„Ano, několikrát. Nejprve jsem přišel o řidičák, za jízdu pod vlivem drog. Párkrát si mně předvolali k výslechu, když někoho zadrželi s drogami a on řekl, že je má ode mne. Nakonec jsem dvakrát skončil i u soudu, ale pokaždé jsem vyvázl s podmínkou.“

10) Jaký máte názor na drogovou kriminalitu obecně?

„Drogy tady byly, jsou a budou. S tím se všichni musíme smířit. Užívají je všechny věkové i sociální kategorie lidí. Samozřejmě ale nesouhlasím s tím, že drogám propadá stále více dětí. Dle mého názoru je to ale hlavně nastavením celého systému a benevolentním přístupem škol. Dnes ve škole zjistí, že je žák zhulený, a udělají z něho oběť trestné činnosti. Když u něj najdou drogy, dostane ředitelskou důtku. Možná, kdyby byl exemplárně potrestán, pár jeho spolužáků by to odradilo, aby si s drogou vůbec začali. Taky bych žáky základních škol vodil na exkurze do psychiatrických léčeben, kde se drogově závislí léčí. To by mohlo mít odstrašující efekt. Samotný zážitek by si pak mohli srovnat s tvrzením kamarádů, jak jsou drogy super.

Takhle benevolentní nejsou jenom školy, ale i celý právní systém. Člověk vaří tři roky pervitin, pěstuje marihuanu na kšeft a od soudu vyleze s podmínkou na tři roky. Je to směšné. V Singapuru bych dostal doživotí! Takhle slabé zákony ale nejsou jen u nás, ale zřejmě i v Polsku. Jinak by nebylo možné tam tak snadno sehnat prášky k výrobě drog. Nebýt této možnosti, spoustu vaříčů by shánění po jednotlivých krabičkách odradilo od vaření. Pervitin by pak byl dražší a nedostupnější pro spoustu nových uživatelů.

Pokud se s těmito a dalšími aspekty do budoucna nic nestane a v postihování drogové kriminality se nepřitvrdí, tato kriminalita se bude jen zvyšovat.“

7.3 Hodnocení získaných informací

Z provedených rozhovorů je patrné, že se kriminalisté v rámci drogové kriminality nejčastěji setkávají s výrobou a distribucí omamných nebo psychotropních látek. Nejčastěji se jedná o neoprávněné pěstování rostlin konopí a výrobu pervitinu za účelem další distribuce. Pachatelé této trestné činnosti využívají jak geografického charakteru daných regionů, tak i nedokonalosti legislativy a spolupráce orgánů činných v trestním řízení sousedících zemí. Největším problémem se jeví převoz prekurzorů k výrobě drog do České republiky. Prodejci a skupiny odběratelů našli způsob, jak obcházet Polskou legislativu a beztrestně dále nakupovat tyto léčiva. U nás se z těchto prekurzorů vyrobí drogy, které končí buď u domácích uživatelů, nebo zpět v zahraničí. Do této trestné činnosti se zapojují různé skupiny pachatelů, včetně

zástupců vietnamských skupin, kteří si pronajímají objekty k pěstování nebo výrobě drog, a také romských etnik, která jsou se stěhovávána do pohraničí.

V rámci represe policie pořádá různé preventivní akce se zaměřením na neoprávněné přechovávání drog a dovoz prekurzorů do České republiky. Ve spolupráci s dalšími orgány státní správy a samosprávy přijímá opatření k snížení drogové kriminality. Jako opatření je v rozhovorech navrhováno zjednodušení legislativy a zpřísnění trestů za drogové trestné činy. Všechny tyto získané informace budou použity v kapitole návrhu opatření.

Pro dokreslení využívání příhraničního regionu je uveden i následující případ drogové trestné činnosti.

7.4 Příklad z pohraničí

Jako typický příklad lze uvést případ mileneckého páru. Ženy žijící v malém městě nedaleko polských hranic a jejího druha pocházejícím z vnitrozemní aglomerace. Milenecký pár spolu žil již více jak 7 let. Vychovávali společně dvě nezletilé děti. Oba jmenovaní byli drogově závislí na pervitinu. Muž byl již v minulosti několikrát soudně trestaný za výrobu a distribuci omamných nebo psychotropních látek. Společně se pohybovali po celém území České republiky. Jejich poslední působiště bylo město Olomouc. Jak bylo dále zjištěno, žena po zaplacení exekuce za svou babičku získala do vlastnictví rodinný dům na okraji katastru příhraničního města. Jednalo se o dvoupatrovou budovu čtvercového tvaru se sedlovou střechou tvořící podkroví, stojící přímo u hlavní komunikace vedoucí od města. Objekt byl oplocen, s garáží a hospodářskou budovou na pozemku zahrady. V sousedství stojí jen jeden rodinný dům obývaný místní romskou rodinou. V okolí se nacházela jen louka a lesní porost v kopcovitém terénu, proto byl z budovy přehled o veškerém pohybu v okolí. Nemovitost byla v neudržovaném stavu. Babička se svým synem obývala dvě místnosti v přízemí. Krádce po zaplacení exekuce a přepsání domu babička zemřela. V budově zůstal strýc majitelky sám s tím, že se o dům dle svých možností staral. Dle jeho pozdějšího sdělení, čas od času dům navštěvovaly jemu neznámé osoby ve společnosti druha majitelky. Tito bez jakékoliv komunikace vešli do horní části domu, kde pobývali dva až tři dny. Se strýcem komunikoval jen druh. Tento si při návštěvách pravidelně vypůjčoval od strýce dvou plotýnkový elektrický vařič. Vždy to odůvodňoval tím, že si chtějí s návštěvou uvařit kávu. Když se chtěl jít strýc podívat, co se v patře děje,

vstupní dveře do patra byly vždy uzamčeny. Na klepání mu nikdo neotevřel. Toto chování mu bylo divné, neboť v té době v patře nebylo funkční žádné sociální zařízení, jen jedno umyvadlo, a po celou dobu návštěvy nikdo z patra nevycházel. Rovněž nebyl v patře žádný nábytek ani postele. Po dvou až třech dnech vždy návštěva z domu odjela i s druhem majitelky. Odjeli vždy v nočních hodinách. Po dalších dvou dnech se pak do domu druh vrátil sám, a odvážel z patra nějaké věci v papírových krabicích. Rovněž se stávalo, že u domu zastavilo neznámé vozidlo a polsky mluvící lidé se vyptávali, zda se v budově nachází majitelka nebo její druh. Vozidlo vždy bylo odstaveno tak, aby od vstupu ani z oken obyvatelné části nebylo vidět na SPZ. O těchto skutečnostech se policie dozvěděla od strýce při jedné z jeho výpovědí k nesouvisejícímu případu. Při podrobnějším sledování okolí domu a z komunikace se sousedící romskou rodinou bylo zjištěno, že dům navštěvovaly i místní drogově závislé osoby. Na základě zjištěných indicií byly zahájeny úkony trestního řízení, s následným využitím operativně pátracích prostředků, včetně odposlechů mobilních telefonů zúčastněných osob. V průběhu vyšetřování došlo k rozepři mezi majitelkou objektu a jejím strýcem a následovalo jeho vystěhování. Ona se svým druhem v té době žila u své matky bydlící v nájemním bytě, v panelovém domě na místním sídlišti. U svého domu v prostoru zahrady majitelka vypustila své dva psy bojového plemene, což značně stěžovalo přístup k domu v době její nepřítomnosti. Dle získaných informací do domu měly přijet osoby z Olomoucka a vyrobit zde drogu pervitin pro překupníky z dalších měst a z Polska. Bylo tedy požádáno státní zastupitelství o získání souhlasu soudu s domovní prohlídkou. Po obdržení příkazu k domovní prohlídce byla pečlivě naplánována doba a taktika vstupu do budovy. Získané poznatky, že osoby, které se měly nacházet v budově, mohou být ozbrojeny střelnými zbraněmi, byly důvodem k přizvání krajské zásahové jednotky. Před samotným vstupem byla z bytu v panelovém domě pod operativní legendou vylákána majitelka nemovitosti. Ta sdělila, že se v budově nenachází žádné osoby. Svého druhu měla poslat k tetě do nedaleké obce pro jídlo ze zabijačky. Policie přistoupila k samotnému vstupu. Potvrdilo se tvrzení, že se v budově nikdo nenacházel. Současně se vstupem bylo tedy provedeno pátrání po osobách v místech, které uvedla majitelka domu. Druh byl v brzkých ranních hodinách vypátrán a zadržen. Domovní prohlídkou byla zajištěna kompletní varna drogy pervitin. Včetně potřebných chemikálií, prekursorů a velkého množství balení léků Modafen a Claritine, Anti grip, pocházejících z Polska. Dále bylo zajištěno 20g vyrobeného pervitinu a 210g sušené marihuany. Všechny nalezené věci byly pečlivě uschovány v papírových krabicích a přepravkách na ovoce a takto nachystány k odvozu z místa. Následným šetřením bylo

zjištěno, že do domu majitelky nepravidelně přijížděl jistý muž z Olomoucka, který je znalý ve výrobě pervitinu. Část takto vyrobeného pervitinu si před zákrokem policie odvezl a zbytek byl rozprodán dealerům z příhraničí a Polska. Dle uvedených skutečností bylo všem jmenovaným sděleno podezření ze spáchání trestných činů – Nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými nebo psychotropními látkami a jedy podle § 283 trestního zákoníku, přechovávání omamných nebo psychotropních látek a jedů podle § 284 trestního zákoníku, výroba a držení předmětu k výrobě omamných nebo psychotropních látek a jedů dle § 286 trestního zákoníku.

Závěr

V této práci bylo dosaženo vytyčeného cíle, seznámit odbornou veřejnost s drogovou problematikou specifického regionu příhraničí s Polskou republikou, s rozdělením, účinky a nelegální výrobou vybraných drog. Jak je patrné, legislativní úprava obou výše zmíněných zemí je rozdílná a obchodníci s drogami tohoto hojně využívají, což bylo v práci ukázáno na konkrétních příkladech.

Vzhledem ke zjištěným poznatkům, které vyplynuly z jednotlivých kapitol této práce, navrhuji pro zlepšení stavu kriminality následující opatření:

1. Důsledné zapojení rodiny a školských zařízení v rámci drogové prevence mladistvých. Prohloubení spolupráce s rodinou, školou a zástupci obcí.

2. Větší postihy za drogovou trestnou činnost a snížení věkové hranice trestní odpovědnosti, zveřejnění hrozících postihů, aby i školní děti měli povědomí, jaké tresty za páchaní drogové kriminality hrozí.

3. Novelizaci a sjednocení legislativy států Evropské unie, s návazností na zákaz volného prodeje léčiv zneužitelných pro toxikomanii. Jednotné, exemplární postihy za nedodržování tohoto zákazu. Zjednodušení případných změn legislativy v souvislosti s vývojem stále nových druhů omamných a psychotropních látek.

4. Zlepšení spolupráce policejních složek a orgánů činných v trestním řízení mezi Českou republikou a Polskem.

Závěrem lze tedy konstatovat, že práce orgánů činných v trestním řízení je v současné době komplikovaná, a je ji třeba zjednodušit, k efektivnějšímu boji s drogovou problematikou.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

- GŘIVNA T. A SPOL. Příklady trestního práva hmotného a procesního vydavatelství Leges 2013 s.7-27
- HAJNÝ, Martin *O rodičích, dětech a drogách*. Praha: Grada, 2001. ISBN 80-247-0135-9.
- JURÁKOVÁ, I. Trestněprávní postih toxikomanů. Brno : SPFMUB, 1999. s. 9-11.
- JEMELKA, VETEŠNÍK. Komentář k Zákonu o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákonu o některých přestupcích. ISBN 978-80-7400-666-1
- KALINA, Kamil a kolektiv. *Drogy a drogové závislosti* 1. vyd. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. ISBN 80-86734-05-6.
- NEŠPOR, Karel. *Návykové chování a závislost*. Praha: Fortuna, 2002. ISBN 80-7071-198-1.
- NOŽINA, M. *Svět drog v Čechách*. Praha: KLP, 1997. 348 s. ISBN 80-85917-36-X
- PRESL, J. *Drogová závislost*. Praha : Atlas, 1994. 9-85 s. 80-858-0018-7
- SVATOŠ, R. *Kriminologie*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2012. 31-290 s. ISBN 978-80-7380-389-6
- SHAPIRO, H. *Drogy*. Praha : SVOJTKA A CO., S.R.O., 2005, s. 212.

Elektronické zdroje

ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY, *Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018* [online]. Praha : Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, 2010 [cit. 2015-11-30]. Dostupné z WWW: <http://www.vlada.cz/assets/ppov/protidrogova-politika/strategie_revize.pdf>.

Český statistický úřad [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z WWW: <<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf>>.

Ceny drog v ČR [online]. 2016 [cit. 15. Listopadu 2016] Dostupný z WWW <antidrog.webzdarma.cz>.

<http://www.fenixovy-slzy.cz/clanky/36-fenixovy-slzy-jako-legenda-i-lek>

<http://www.adiktologie.cz/cz/articles/detail/87/36/Jednotna-umluva-OSN-o-narkotickych-drogach-1961>

<http://www.adiktologie.cz/cz/articles/detail/87/314/Umluva-OSN-o-psychootropnich-latkach-1971>

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-41>

<https://www.drogy-info.cz/legislativa/legislativa-uvod/>

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170000783/U/D20170783Lj.pdf>

https://www.szkolnictwo.pl/szukaj,Wykaz_%C5%9Brodk%C3%B3w_odurzaj%C4%85cych_i_substancji_psychootropowych

Prawo sejmoweve Polski 2017 dostupné online na:

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170000783/U/D20170783Lj.pdf>

<http://www.rychlebskestezky.cz/cs/>

<https://olomoucky.denik.cz/>

Legislativní dokumenty

Zákon č. 167/1998 Sb., Zákon o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. *ASPI, Sbírka zákonů, Česká republika*. 1998, částka 57, s. 322.

Zákon č. 141/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 167/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů. *ASPI, Sbírka zákonů, Česká republika*. 2015, částka 127 s. 1.

Zákon č. 272/2013 Sb., o prekursorech drog, ve znění pozdějších předpisů. *ASPI, Sbírka zákonů, Česká republika*. 2015, částka 118, s. 1.

Zákon č. 40/1990 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. *ASPI, Sbírka zákonů, Česká republika*. 2015, částka 118, s. 77 – 81.

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. *ASPI, Sbírka zákonů, Česká republika*. 2015, částka 115, s. 8 – 10.

Zákon č. 250/1990 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. *ASPI, Sbírka zákonů, Česká republika*. 2015, částka 118, s. 7 – 22.

Nářízení vlády č. 467/2009 Sb. *ASPI, Česká republika*. 2015, částka 127, s. 1.

Nářízení vlády č. 455/2009 Sb. *ASPI, Česká republika*. 2016, částka 17, s. 1 – 2.

Nářízení vlády č. 3/2012 Sb. *ASPI, Česká republika*. 2015, částka 127, s. 1.

Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 47/1965 Sb., o Jednotné úmluvě o omamných látkách. *ASPI, Česká republika*. 2015, částka 127, s. 1.

Vyhláška ministra zahraničních věcí č. 62/1989 Sb. *ASPI, Česká republika*. 2015, částka 127, s. 1.

Nářízení Evropského parlamentu a Rady č. 273/2004, o prekursorech drog. In *ASPI, Česká republika*. 2015, částka 127, s. 1.

Úřední věstník Evropské unie L 22/1 CS. z 26.1.2005

Úřední věstník Evropské unie L 47/1 z 18.2.2004

Úřední věstník Evropské unie L 235/6 CS z 1.9.2016

Úřední věstník Evropské unie L 335, z 11. 11. 2004.

Úřední věstník Evropské unie L 305/12 z 15. 11. 2017

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

Bulletin – časopis o drogách. Národní protidrogová centrála – r. 2002-2006.

Seznam zkratek

OPL – Omamná nebo psychotropní látka

Tr. zák. – Trestní zákoník

Ust. – Ustanovení (například paragrafu)

LSD – diethylamid kyseliny lysergové

THC – tetra hydro kannabinol

CBD – kanabidiol

Seznam obrázků

Obr.č. 1: Logo produktu Fénixovy slzy - zdroj: <http://www.fenixovy-slzy.cz/clanky/36-fenixovy-slzy-jako-legenda-i-lek>

Obr.č. 2: Chemická reakce Nagaiho syntézy - zdroj: BULLETIN: Nové drogy a jejich účinky. Praha : PČR, 2015. s. 34.

Obr.č. 3: Chemická reakce nového způsobu výroby pervitinu - zdroj: BULLETIN: Nové drogy a jejich účinky. Praha : PČR, 2015. s. 36.

Přílohy

I. Nejčastěji dovážené léky zneužitelné pro toxikomani.

II. Graf a tabulka počtu tablet jednotlivých léčivých přípravků s obsahem pseudoefedrinu zachycených při dovozu do ČR

III. Mapa výskytu nelegálních pěstíren konopí a varen pervitinu.

IV. Příklady zboží nabízeného v Amsterdam shopu.

Příloha I.

Nejčastěji dovážené léky z Polska

Obr. č.1 Název : Modafen

Výrobce: CZ Zentiva

Obsah PSE: **30mg/tabletě**

Počet tablet: 12, 24

Orientační cena: 9,30 Zl (12 tab) 14,20 Zl (24 tab)

Obr.č.2 Název : Nurofen Antigrip

Výrobce: Reckitt Benckiser Healthcare

Obsah PSE: **30 mg/tab**

Počet tablet: 12

Orientační cena: 10 – 14 Zl.

Obr.č.2 Název : Acatar

Výrobce: US Pharmacia

Obsah PSE: **30 mg/tab**

Počet tablet: 12

Orientační cena: 8 – 9,64 Zl.

Obr.č.3 Název : Ibum Extra

Výrobce: Hasco - lek

Obsah PSE: **30 mg/tab**

Počet tablet: 10

Orientační cena: 5,9 – 7,20 Zl.

Obr.č.5 Název : Disophrol Retard

Výrobce: Schering-Plough

Obsah PSE: **120 mg/tab**

Počet tablet: 8

Orientační cena: 15 – 18,20 Zl

Obr.č.6 Název : Ibuprom Zatoki

(12tab)

Výrobce: US Pharmacia

Obsah PSE: **30 mg/tab**

Počet tablet: 6, 12

Orientační cena: 4,50 Zl (6tab) 7,9 – 8,9 Zl

Obr.č.7 Název : Acatar anti tabs

Výrobce: US Pharmacia

Obsah PSE: **60 mg/tab**

Počet tablet: 12 tab

Orientační cena: 8,86 – 9,68 Zl

Obr.č.8 Název : Cirrus

Výrobce: UCB Pharma

Obsah PSE: **120 mg/tab**

Počet tablet: 6, 14

Orientační cena: 10,55 – 13,62 Zl (6tab)

Obr.č.9 Název : ZYRTEC - D

Výrobce: UCB Pharma

Obsah PSE: **120mg/tab**

Počet tablet: 14

Orientační cena: 19,99 – 24,86 Zl

Obr.č.10 Název : Gripex

Výrobce: US Pharmacia

Obsah PSE: **30mg/tab**

Počet tablet: 24

Orientační cena: 13,90 – 17,86 Zl

Obr.č.11 Název : Gripex Noc

Výrobce: US Pharmacia

Obsah PSE: **30mg/tab**

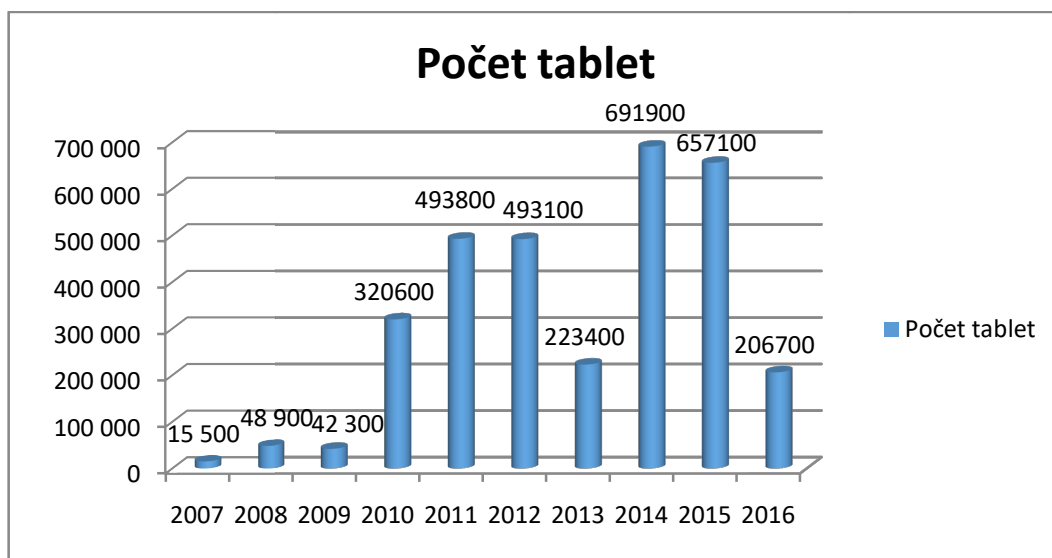
Počet tablet: 6, 12, tab

Orientační cena: 6,73 – 7,17 Zl (6 tab)

11,93 – 12.8 Zl (12 tab)

Příloha II.

Graf č.1: Počet zajištěných tablet léčiv s pseudoefedrinem za období let 2007 až 2016

Zdroj: 6. Výroční zpráva NMSDZZ za rok 2016, dostupná on-line na drogy-info.cz

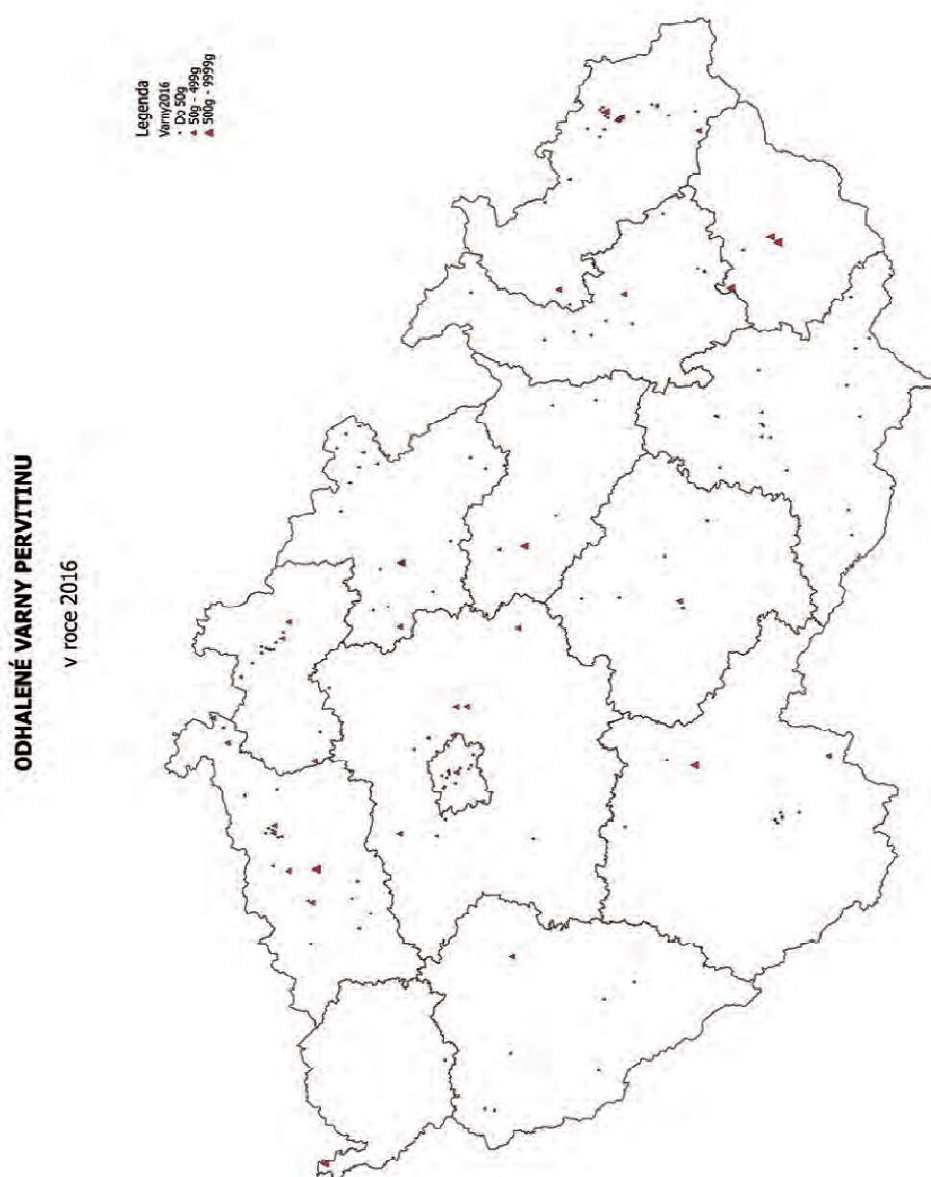
Tabulka č.1: Počet tablet jednotlivých léčivých přípravků s obsahem pseudoefedrinu zachycených při dovozu do ČR.

Název léku	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Acatar	240	168	72	1880	1245	3382
Apselan	-	160	1647	4222	8644	16782
Cirrus	17551	24788	158842	618767	616983	163997
ClarinaseRepetabs	0	0	0	70	0	42
ClaritineActive	10926	20981	36221	24795	7161	6854
Disophrolrepetabs	16	282	0	0	0	0
Gripex, Gripex Max	0	0	170	0	0	40
Ibuprom	1474	0	1499	180	3466	3402
Modafen	2762	2208	1095	420	825	1031
Neoaftrin	2120	2492	0	0	0	0
Nurofen Stop Grip	14892	228	2760	8200	6896	2772
Panadol Plus Grip	0	0	0	0	1032	240
Paralen Plus	0	0	0	0	0	0
Pseudoefedrin	40	0	0	0	0	0
Reactine duo	10940	0	0	0	0	0
Rhinafen	960	0	0	0	0	0
Rhinopront	660	588	24	0	0	72
Sudafed	403105	169348	21052	27181	7565	6382
Neurčené léky	0	0	0	6152	3308	1668
Celkem	465646	221243	223382	691867	657125	206664

Zdroj: 6. Výroční zpráva NMSDZZ za rok 2016, dostupná on-line na drogy-info.cz

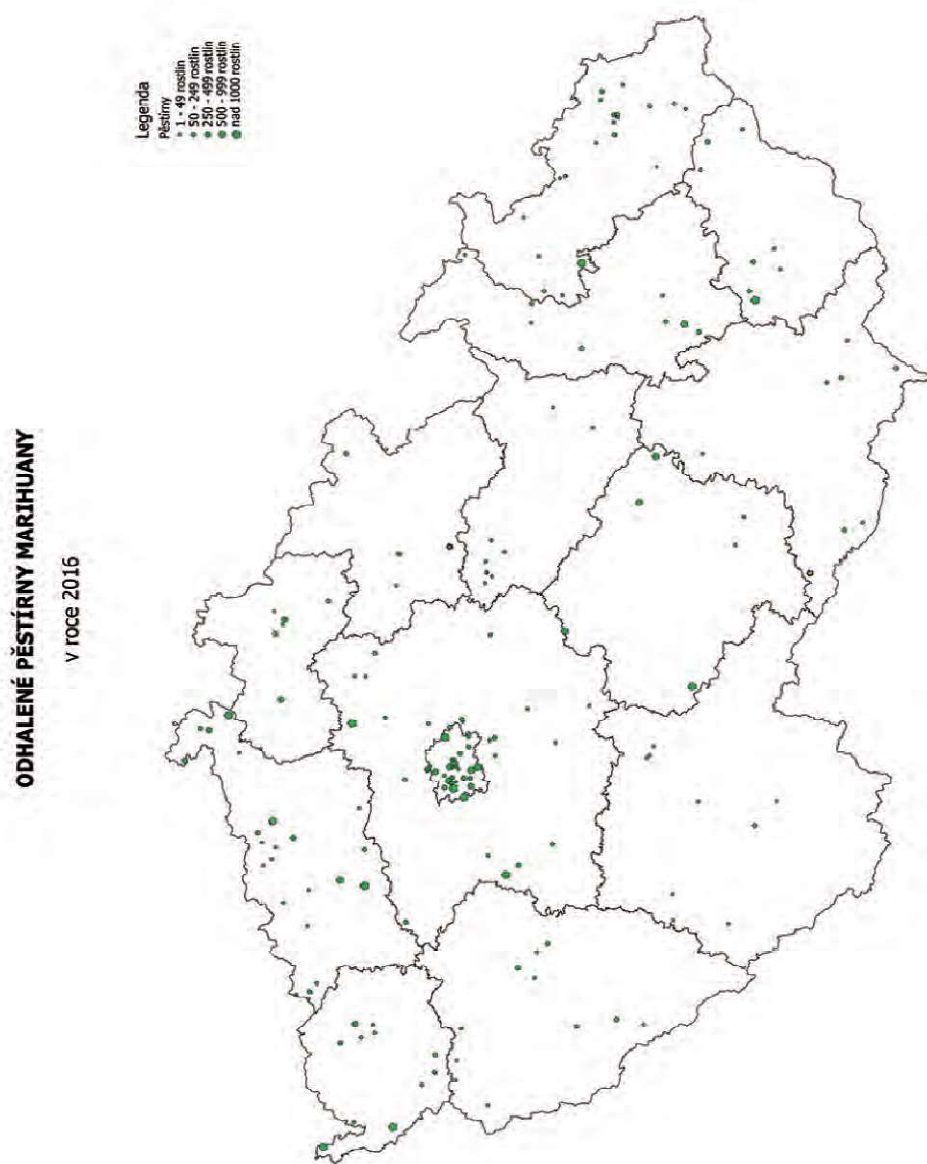
Příloha III.

Obr. č. 2 Mapa varen pervitinu

Zdroj : BULLETIN: Mapy odhalených laboratoří a pěstíren. Praha : PČR, 2016. s. 30

Obr. č. 3 Mapa zajištěných pěstíren konopí

Zdroj : BULLETIN: Mapy odhalených laboratoří a pěstíren . Praha : PČR, 2016. s. 31

Příloha IV.

Příklady upomínkových předmětů prodávaných v Amsterdam shopech

Obr.č.1 Cherry Coco Jumbo.

Obr.č.2 El Magico .

Obr.č.3 El Padrino

Obr.č.4. Produkt Ex

Obr.č.5 Amsterdam

Obr.č.6 Produkt LP

Obr.č.7 El patrón

Obr.č.8 Příklady dalších obalů nabízených produktů

Obr. č.9 Příklady dalších obalů nabízených produktů

zdroj: BULLETIN: Nové drogy a jejich účinky. Praha : PČR, 2014. s. 22-27.